

Minustako fysioterapeutti

Fysioterapiaopiskelijoiden koulutukseen hakeutumisen tekijät Oulun ammattikorkeakoulussa, sosiaali- ja terveysalan yksikössä syksyllä 2008

Juha Peteri
Fysioterapian pro
gradu
Jyväskylän yliopisto
Liikunta- ja
terveystieteellinen
tiedekunta
Terveystieteen laitos
Syksy 2009

SISÄLLYS

1. JOHDANTO	5
2. HAKEUTUMISEN TEKIJÄT.....	8
2.1. Yksilölähtöiset hakeutumisen tekijät	10
2.2. Koulutukseen valikointi ja valikoituminen	15
3. OULUN SEUDUN AMMATTIKORKEAKOULUN PÄÄSYVAATIMUKSET	18
4. AIEMMAT TUTKIMUKSET	19
5. TUTKIMUKSEN TARKOITUS JA ONGELMA.....	21
6. TUTKIMUKSEN TOTEUTTAMINEN.....	22
6.1. Narratiivinen tutkimusote	22
6.2. Tutkimusaineisto.....	24
6.3. Aineiston analyysi	26
7. FYSIOTERAPIAOPISKELIJOIDEN KOULUTUKSEEN HAKEUTUMISEN TARINAT JA NIIDEN ANALYYSIT.....	27
7.1. Fysioterapiaopiskelijoiden koulutukseen hakeutumisen tarinat.....	29
7.2. Fysioterapiaopiskelijoiden koulutukseen hakeutumisen narratiivit	32
7.3. Johtopäätökset	38
8. POHDINTA.....	42
Lähteet.....	51
LIITTEET	

TIIVISTELMÄ

Minustako fysioterapeutti. Fysioterapiaopiskelijoiden koulutukseen hakeutumisen tekijät Oulun ammattikorkeakoulussa, sosiaali- ja terveystieteiden yksikössä syksyllä 2008

Juha Peteri

Fysioterapian pro-gradu

Jyväskylän yliopisto, liikunta- ja terveystieteiden tiedekunta, terveystieteiden laitos

Kevät 2009

53 sivua, 22 liitettä

Koulutukseen hakeutuminen on yksilölle ja yhteiskunnalle merkittävä asia. Ihmiselle on merkityksellistä löytää ala, jossa opiskeleminen on kiinnostavaa. Yhteiskunnalle on merkityksellistä kyetä tarjoamaan opiskelumahdollisuus alalla, josta yksilö valmistuu ammattiin. Tämä on laadullinen tutkimus, joka tavoitteena on selvittää Oulun seudun ammattikorkeakoulun fysioterapian koulutusohjelmaan hakeutumiseen johtaneita tekijöitä opiskelijoilla.

Tämän tutkimuksen näkökulma on narratiivinen. Tutkimuksen kohteena ovat vuoden 2008 fysioterapian koulutusohjelmaan pyrkineet ja hyväksytyt hakijat (n= 24). Aineistona käytettiin hakeutumisportfolioita, joita analysoitiin kaksivaiheisesti yksityiskohtien analyysin ja kokonaishahmon analyysin mukaan. Yksityiskohtien analyysissä hakijoiden kirjoittamista portfolioista laadittiin tiivistetyt kertomukset, joiden perusteella määriteltiin ydinepisodit ja odottamattomat elementit. Toisessa analyysin vaiheessa luotiin kokonaishahmot narratiiveista.

Analyysien perusteella on nähtävissä hakeutumisen syinä halu saada tietoa elimistön anatomiasta ja fysiologiasta, halu auttaa, halu kyetä käyttämään urheilun mukanaan tuomaa kokemusta tulevassa työssään ja tieto-taitoa sekä elämän muutoksen tai ammatin vaihtamisen tarve. Näiden pohjalta luotiin neljä narratiivia 1. tiedon hakija, 2. auttaja, 3. liikunnan harrastaja ja 4. uuden etsijä.

Tämän tutkimuksen tulokset vahvistavat aiempien tutkimusten tuloksia, joiden mukaan hakeutumisen vaikuttavia tekijöitä ovat kotitausta, sukupuoli ja koulumenestys. Fysioterapiaopiskelijoilla hakeutumiseen vaikuttavia tekijöitä ovat myös liikunnallinen tausta ja halu työskennellä ihmisten kanssa. Lisätutkimusta tarvitaan hakeutumisen syiden selvittämiseen.

Koulutushalukkuus, motivaatio, fysioterapiaopiskelija, narratiivinen analyysi, hakija

ABSTRACT

Would I become a physiotherapist? Factors of physiotherapy students applying for professional studies in Oulu University of Applied Sciences, health and social care degree in autumn 2008.

Juha Peteri

Master's Thesis in Physiotherapy

University of Jyväskylä, Faculty of Sport and Health Sciences, Department of Health Sciences

Spring 2009

53 pages, 22 appendices

Education is a significant matter both for a human and also for a society. To find out the field that is interesting, is important for a human. To order possibility for an education, after which human will participate in the labour market, is important for a society. The aim of this qualitative and narrative research is to find out factors which have an influence on applying with physiotherapy students.

The research was made on the basis of students' portfolios (n=24), which were analysed in two stages. In the detail analyse of research the summary with heart episode and unexpected element was created from portfolios. In the second stage of research, the profile of applicant was made by whole figure analyse.

On the basis of detail analyse the results for students applying for physiotherapy education were desire to know more about anatomy and physiology of the body, desire to help other people, desire to use in work knowledge and experience of sports and desire to life or work changes. From the basis of these results four applicant narratives were created, the knowledge searcher, the helper, the athlete and the new finder.

The results of this research are verifying the results of the earlier researches. Factors effect on applying were upbringing, gender and success working in the school also sporty lifestyle and desire to help other people. The further research is needed to find out factors for applying for physiotherapy education.

Desire for studying, motivation, physiotherapy student, narrative analyse, applicant

1. JOHDANTO

Ammatinvalinta ja ammattiin kouluttautuminen ovat yksi ihmiselämän suurimpia päätöksiä. Ammatinvalinta on merkityksellinen, sillä sen vaikutukset yksilön elämään ovat pitkäkestoisia. Suomen perustuslain (1995/969 § 15) mukaan yksilöllä on oikeus valita ammatti, josta haluaa saada toimeentulonsa. Ammattiin kouluttautuminen tapahtuu Suomessa ammatillisessa opistossa, ammattikorkeakoulussa tai yliopistossa. Koulutuksen järjestäminen ammattikorkeakouluissa on lain ja asetusten määrittelemää toimintaa, jossa annetaan ammattikorkeakouluopintojen tuottamisen reunaehdot ja tutkintojen perusteet (Asetus 256/1995, Asetus 352/2003). Näiden reunaehtojen puitteissa ammattikorkeakoulut tarjoavat erilaisia koulutusohjelmia. Ammatin valinta on haastavaa, sillä vaihtoehtoja on monia ja erityisesti nuoren voi olla vähäisestä elämäkokemuksesta johtuen vaikea päätyä itselle sopivaan alaan. Ammattialan hakemiseen voi mennä vuosia ja on mahdollista, että aloitetaan koulutus, joka ei johda valmistumiseen vaan opiskelija keskeyttää opintonsa.

Koulutuksen keskeyttämisen syiden tutkimuksen rinnalla koulutukseen hakeutumisen syitä ei ole samassa määrin kartoitettu. Koulutukseen hakeutumisen syyt ovat kuitenkin olennainen tekijä sekä koulutusta järjestävälle taholle että yksilölle. On tärkeää, että opiskelijan tavoitteet ja ammattikorkeakoulun tarjonta kohtaavat. Keskeyttäneiden määrä on ollut vuosien 2004 ja 2006 aikana valtakunnallisesti 9-10 prosentin tasoa (AMKOTA 2004, 2006). Tämä kertoo sen, etteivät opiskelijoiden tarpeet ja ammattikorkeakoulun tarjonta kaikilta osin kohtaa. Huomattavaa on, että sama ongelma on kaikilla ammattikorkeakouluilla pois lukien poliisikoulu.

Ammattikorkeakoulujen saama taloudellinen valtion tuki määräytyy opiskelijakohtaisesti. Siten jokainen opintonsa keskeyttänyt opiskelija on tappio

ammattikorkeakoulun taloudessa. Sekä kustannusten vähentämiseksi että opiskelijoiden elämänhallinnan helpottamiseksi olisi järkevää kyetä karsimaan jo alkuvaiheessa koulutukseen hakeutuvia ne, jotka mahdollisesti jatkossa keskeyttävät opintonsa.

Opetusministeriö (2001, 1 - 3) on seurannut opintojen keskeyttämistä ja toteaa, että keskeyttäneiden määrä on suuri ja että ”koulutusjärjestelmän toiminnan seurannan ja koulutuspoliittisen ohjauksen kannalta on tärkeää, että opintojen keskeyttämisestä saadaan tarkempaa tietoa kuin pelkästään tilastoimalla edellä mainittua negatiivista keskeyttämistä”. Negatiivisella keskeyttämisellä raportissa tarkoitetaan koulutusjärjestelmän ulkopuolelle joutumista. Toisin sanoen, on tarve saada tietoa siitä, mitkä syyt johtavat osittaiseenkin opintojen keskeyttämiseen, esimerkiksi opinnoista poissaolevaksi ilmoittautumiseen.

Stenström (1991, 273) toteaa, että keskiasteella koulunuudistuksen rakenteen ja sisällön uudistamisesta huolimatta keskeyttämiset ovat lisääntyneet. Keskeyttämisen riskiä nuorilla opiskelijoilla on lisäämässä nykyisen kaltainen hakujärjestelmä. Kansaneläkelaitoksen tukijärjestelmä toimii pakotteena nuorille koulutukseen hakeutumisessa. Mikäli nuori ei pääse opiskelemaan siihen oppilaitokseen johon hän on ensisijaisesti pyrkinyt, veloitetaan hänet hakeutumaan johonkin toiseen oppilaitokseen. Opiskelussa menestymiseen vaaditaan motivoitumista. Mikäli opiskelija ei pääse hakemalleen alalle, vaan joutuu tyytymään toissijaiseen opiskelupaikkaan, motivoitumattomien opiskelijoiden määrä kasvaa. Tästä johtuen tulevaisuudessa ongelmana voi olla kasvava opintonsa keskeyttäneiden määrä.

Tämän tutkimuksen tarkoituksena on selvittää fysioterapiakoulutukseen hakeutumisen tekijöitä. Tutkimuksessa käytän tutkimusaineistona Oulun seudun ammattikorkeakoulun fysioterapiaa opiskelemaan vuonna 2008 syksyllä pyrkineiden ja koulutukseen hyväksytyjen opiskelijoiden kirjoittamia portfolioita. Portfolion kirjoittaminen itsenäisenä ennakkotehtävää kuuluu Oulun seudun ammattikorkeakoulun fysioterapian pääsykokeisiin. Aiheena on urasuunnitelma. Heikkisen (2002 (b), 108) mukaan kieli on sama kuin minus ja minuuden

rakentamiseksi on kirjoitettava oppiakseen tuntemaan itsensä. Toisin sanoen minuuden rakentuminen ilmenee Heikkisen mukaan kirjallisessa tuotoksessa. Oulun seudun ammattikorkeakoulun pääsykokeissa hakija kirjoittaa itsestään ja urasuunnitelmistaan fysioterapeuttina ja siksi portfolioiden käyttö tutkimusmateriaalina on perusteltua.

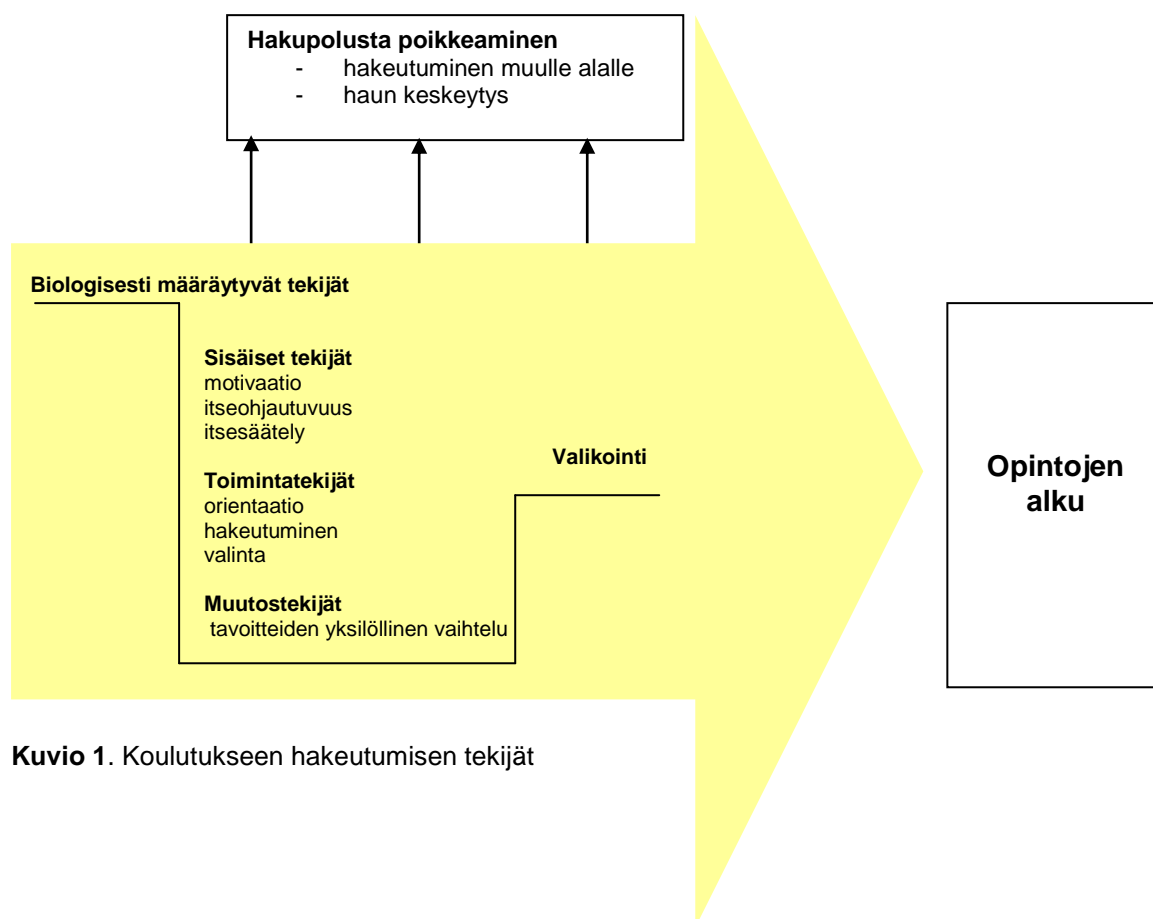
2. HAKEUTUMISEN TEKIJÄT

Koulutukseen hakeutumisen taustalla on monia tekijöitä. Yksilöstä itsestään lähtevät tekijät, ympäristön mukanaan tuomat tekijät ja sosiaalisen kanssakäymisen luomat odotukset luovat pohjan koulutukseen hakeutumiselle. Koulutukseen hakeutuminen on yläkäsite. Sitä tarkastellaan kirjallisuuden kautta määrittelemällä tekijöitä, jotka vaikuttavat hakeutumis-tapahtuman muodostumiseen.

Psyko-fyysis-sosiaalinen ihmiskäsitys on yleinen ja tyypillinen näkemys, jossa yksilö pyritään hahmottamaan osista koostuvana kokonaisuutena. Toimintaan vaikuttavat tekijät ovat lähtöisin monista tarpeista, joiden taustalla ovat monet yksilön elämään liittyvät tekijät. Sekä kasvatustieteessä että psykologiassa on pyritty selvittämään koulutukseen ja oppimiseen liittyviä tekijöitä, joskin ne ovat epäselviä vuosikymmeniä tapahtuneesta tutkimuksesta huolimatta. Ihminen on yksilö ja toiminnalle on vaikea löytää yhteistä nimittäjää. ”Toisaalta ihmistä on mahdotonta ymmärtää ilman tietoa hänen kiinnostuksistaan, toiveistaan, intohimoistaan, mielihaluistaan - eli hänen motivaatioistaan” toteaa Salmela-Aro (2002, 28–30). Tässä tutkimuksessa tutkimuksen keskeisiksi käsitteiksi muodostuvat yksilölähtöiset tekijät, jotka ovat elimistön tarpeet ja motivaatio, itsesäätely, orientaatio, itseohjautuvuus ja hakeutuminen sekä koulutukseen valikoituminen ja valikointi.

Koulutukseen hakeutuminen on tapahtuma tai toiminto, jonka taustalla on yksilön edellytykset toiminnalle ja hänen tekemänsä valinnat. Olemassa olevia tutkimuksia ja kirjallisuutta tarkasteltaessa koulutukseen hakeutuminen voidaan määritellä rakentuvaksi ihmisen persoonalle, jonka muodostumiseen vaikuttavat lapsuuden kasvatusolosuhteet ja kasvattajien arvot ja asenteet (Hirsjärvi ym.2000, 12–35). Toimiessaan sosiaalisessa ympäristössään arvojen ja asenteiden muoto ja sisältö muuttuu, jolloin ihminen sosiaalistuu. Yksilö rakentuu persoonaksi vuorovaikutuksessa ympäristönsä kanssa (Aittola 2000). Opintoihin hakeutuvaa yksilöä arvioitaessa on otettava huomioon syvällisesti yksilöstä, ympäristöstä ja vuorovaikutuksesta lähtevät tekijät, jotka ovat vaikuttaneet koulutukseen hakeutumiseen. Koulutusjärjestelmä luo omalla toiminnallaan ja vaatimuksillaan puitteet, jotka yksilö kohtaa koulutukseen hakeutuessaan. Vaikka koulutukseen

hakeutuva yksilö olisi omasta mielestään hyvä opiskelija ja selviytyisi myöhemmistä työelämävaatimuksista, koulutukseen hakeutumisen järjestelmä valikoi hakijajoukosta oman näkemyksensä mukaan parhaimmat yksilöt. Valinnan ja valikoitumisen jälkeen yksilön omat persoonakohtaiset erot vaikuttavat opinnoissa selviytymiseen. Koulutukseen hakeutuva yksilö voi hakupolun missä vaiheessa tahansa keskeyttää hakuprosessin ja hakeutua muulle alalle. Koulutukseen hakeutumisen tekijät voidaan määritellä koostuvaksi biologisista tekijöistä, sisäisistä tekijöistä, toimintatekijöistä, muutostekijöistä ja valikoitumisesta. Läpäistessään tämän yksilön sisäisen ja ulkoisen prosessin, hän on suuntautunut opintojen aloittamiseen (Kuvio 1).

Kuvio 1. Koulutukseen hakeutumisen tekijät

2.1. Yksilölähtöiset hakeutumisen tekijät

Koulutukseen hakeutuminen on tapahtuma, joka vaatii yksilön omaa toimintaa. Toiminnan taustalla olevia tekijöitä on yritetty kartoittaa monessa yhteydessä. Kirjallisuudesta on nähtävissä yksilön toimintaa ohjaavista tekijöistä *motivaatio* (*motivation*) suurimpana. Motivaatio on käsitteenä laaja ja vaikeaselkoinen. Motivaation syntyminen voidaan nähdä tarkastelukulman muuttumisen kautta. Esimerkiksi Maslow (1998) on sitä mieltä, että toiminnan perimmäisiä virittäjiä eli motivaatioita ovat *biologisesti määräytyvät tarpeet* (*biological motivation*), joissa kuvastuvat yksilön ja lajin hengissä säilymisen välttämättömät edellytykset. Hänen kehittämänsä tarvehierarkiateorian mukaan ihminen pyrkii täyttämään ensisijaisesti fysiologiset tarpeet, turvallisuuden tarpeen, liittymisen tarpeen, arvostuksen tarpeen ja itsensä toteuttamisen tarpeen. Vasta näiden tarpeiden tyydyttämisen jälkeen ihminen pyrkii täyttämään tiedon ja ymmärryksen tarvetta sekä esteettisyyden tarpeitaan. Yksilönkehityksen kuluessa ympäristön vuorovaikutuksen säätelämänä yksilöstä tulee tavoitteiden ja arvojen monimuotoinen ja monitasoinen kokonaisuus.

Motivaation on katsottu olevan ihmisen toiminnalle olennainen tekijä. Rauste von Wright (1994, 34) määrittelee motivaation toiminnan perimmäisenä virittäjänä. Peltonen ym. (1992, 82) näkee motivaatioon kuuluvaksi yksilölliset ominaisuudet, kuten tarpeet, harrastukset ja asenteet. Motivaation muodostumiseen vaikuttavat muut tekijät, kuten ulkopuolisen ympäristön ja vuorovaikutukseen liittyvät kannusteet, jotka Peltonen ym. nimeää motivaatiokäyttäytymistä määrääviksi tekijöiksi. Tynjälän (1999, 99–105) mukaan vuorovaikutus ympäristön kanssa on monimutkaista ja se on otettava huomioon tulkinnessa.

Motivaation ja suorituksen välisestä yhteydestä on esitetty useita oletuksia. Useimmat tutkimukset osoittavat, että suoritus paranee motivaation lisääntyessä. Vaikeudet mitata motivaatiota tekevät määrittelyn suorituksen ja motivaation yhteydestä vaikeaksi. Useat tutkijat (Lampinen 1977, Lampinen 1978, Patjas 1976 ja Vikainen 1974) ovat tutkineet motivaatiomuuttujia asennetasolla. Näiden

tutkimusten mukaan motivaatiomuuttajat korreloivat positiivisesti oppimistulosten kanssa.

Vanhanen (2000) on tutkinut sosiaali- ja terveystalalla ammatillista orientaatiota. Hän on määritellyt ammattiin suuntautumisen taustalla oleviksi tekijöiksi opinnoista ja työstä saadut kokemukset, yleiset näkemykset ja tavoitteet, yksilölliset, ympäristölliset ja yhteiskunnalliset seikat. Terveystalan opiskelijoiden ammattiorientaatiomallissa Vanhanen-Nuutinen ja Janhonen (2005) ovat määritelleet sisältöä kuvaaviksi yhteisiksi ryhmiksi vuorovaikutukseen suuntautumiseen, asiantuntijuuteen suuntautumiseen ja ansiotyöhön suuntautumiseen (taulukko 1).

Taulukko 1. Ammattiorientaation suuntautumisen tavat Vanhanen-Nuutinen & Janhonen (2005, 97)

Suuntautumistapa	Määritelmä	Esimerkki
<i>Vuorovaikutukseen suuntautuminen</i>	Opiskelijalla on merkittäviä hoitokokemuksia joko hoitajana tai hoidettavana ja niihin perustuva varmuus omasta soveltuvuudesta alalle. Hoitaminen merkitsee opiskelijalle mahdollisuutta auttaa hoidettavia kasvamaan ja kehittymään. Hoitaminen perustuu kutsumukseen tai hoitoviettiin. Opiskelija odottaa, että hoitotyöstä tulee yksi elämän merkittävistä sisällöistä.	Olen lapsesta saakka haaveillut, että minusta tulee hoitaja. Hoitaminen on kutsumustyötä. Hoitajana minulla on mahdollisuus toteuttaa itseäni.
<i>Asiantuntijuuteen suuntautuminen</i>	Opiskelijalla on ammatillisia kokemuksia hoitamisesta ja niiden tuomaa tietoa hoitotyön mahdollisuuksista. Hoitamisen merkitys opiskelijalle liittyy kiinteästi opiskelijan haluun kehittää omaa asiantuntijuuttaan hoitajana. Asiantuntijuuden sisältö vaihtelee hoitotyön erikoisalan mukaan. Ammatillinen osaaminen tuo mukanaan uusia mahdollisuuksia edetä uralla hoitotyössä.	Valitsin tämän ammatin monipuolisten työmahdollisuuksien perusteella. Tämä koulutus antaa minulle mahdollisuuden edeltä urallani. Hoitotyössä voin valita tehtäväalueeni henkilökohtaisen kiinnostukseni perusteella.
<i>Ansiotyöhön suuntautuminen</i>	Opiskelijalla ei välttämättä ole ollut kokemusta hoitamisesta tai hoitokokemukset eivät ole vaikuttaneet alan valintaan. Hoitaminen merkitsee opiskelijalle mahdollisuutta työn ja elannon hankkimiseen. Opiskelijan odotukset liittyvät niihin hoitotyöstä saataviin mahdollisuuksiin, jotka auttavat häntä ylläpitämään ja saavuttamaan työn ulkopuolisia tärkeitä asioita.	En olisi aloittanut opiskelua tässä koulutuksessa, jos olisin joutunut muuttamaan pois perheeni luota. Hain tähän koulutukseen koska olin jäämässä työttömäksi. En halua tehdä elämässäni valintoja, jotka uhkaavat perheeni yhdessäoloa.

Ihmiset voivat itse ennakoida käyttäytymistään, asettaa tavoitteita, arvostella omia tekojaan ja keksiä eri tapoja palkita itseään (Rauste von Wright 1994, 24). Ihmiset voivat suunnitella tekojaan, joiden kautta he voivat saavuttaa tärkeiksi kokemiaan asioita. Tätä Rauste von Wright kutsuu *itsesääteilyksi (introspection)*. Itsesäätelyn kehittymiselle perheen kulttuuripääoman merkitys, kuten myös koulutukseen

hakeutumisen merkitys on suuri tekijä. Sosiaalistumisen kautta yksilö saa arvot joiden pohjalta hän toimii. ”Ei ole yhteiskuntaa (sosiaalista rakennetta) ilman kulttuuria (arvot, normit, aineelliset tuotteet) eikä kulttuuria ilman yhteiskuntaa” (Antikainen 1999, 103 - 109). Näitä tekijöitä on vaikea erotella toisistaan niiden nivoutuessa toisiinsa voimakkaasti. Ihmisen sosiaalistuminen tapahtuu toiminnassa, joka on luonteeltaan vuorovaikutusta muiden ihmisten kanssa. Nähdään kahdentyyppistä sosialisoitumista, joista ensimmäinen on yksilön muihin liittyminen ja integroituminen yhteiskuntaan ja toinen on yksilöityminen eli oman identiteetin muodostuminen. Yksilön minäkäsitys suhteessa yhteiskuntaan on henkilön identiteettiin ja elämäntilanteisiin sidonnainen, sillä se vaihtelee niiden mukaan.

WSOY:n sanakirjan mukaan *orientaatio* on perehtymistä olosuhteisiin ja tilanteisiin. Kirjallisuudessa nousee esille orientaation merkitys opintoihin hakeutumisessa ja opintoihin suuntautumisessa (Mäkinen ym. 2002, 53; Olkinuora ym.1999, 31). Tätä kuvataan termillä *yleisorientaatio (general study orientation)*. Yleisorientaatiolla tarkoitetaan tässä tapaa miten opiskelija suhtautuu yleisesti opintoihinsa. Opiskelija rakentaa orientaatiota oman elämäkokemuksensa perusteella ja sen muodostumiseen vaikuttavat perhetaustat ja kulttuuriset lähtökohdat (Kuittinen 1990, 90–93). Puurula (1986, 152–164) määrittelee väitöskirjassaan yleisorientaation opettajaksi opiskelevilla olevan henkilökohtaisen ideologian indikaattori. Huolimatta monista määritelmistä Mäkinen ym. (2002, 22) toteaa, ettei yhtenäistä ja yleisesti hyväksyttyä teoreettista mallia yleisorientaation määrittelemiseksi ole olemassa.

Orientaatio määrittelee yksilön suhtautumisen opintoihinsa, sen sijaan *yksilön itseohjautuvuus (self supervise, autobiography, self-education, self-instruction)* on Koron (1994, 43–52) mukaan yksilön itsensä hyväksymistä ja omien (oppimisen) tarpeidensa määrittelyä. Tällaisella yksilöllä on sisäinen halu pyrkiä tavoitteisiinsa ilman ulkoisen palkkion tai rangaistuksen olemassaoloa. Itseohjautuva yksilö on myös utelias ja avoin uusille kokemuksille, joten sen voidaan olettaa vaikuttavan yksilön koulutukseen hakeutumiseen, joka ilmenee yksilön haluna ottaa vastuuta omasta oppimisestaan. Ekola (1992, 13) määrittelee itseohjautuvan yksilön olevan ihmisen valmiustilan, jossa yksilön minäkäsitys ja kyky havainnoida ympäristöä ja

itseään laajasta näkökulmasta ovat keskeisiä tekijöitä. Vuorinen (1987, 136 - 138) katsoo että kypsä uravalinta vaatii sosiaalista kypsyyttä ja riippumattomuutta, omakohtaisia arvoja ja kiinnostusta, kehittyneitä ongelmanratkaisutaitoja, selkiytyntä minäkuvaa ja tietoja omista edellytyksistä sekä koulutus- ja ammattivaihtoehdoista. Siten itseohjautuvuus on merkityksellinen tekijä yksilön ammattiin hakeutumisessa. Suuri osa opiskelijoista on kuitenkin vielä epävarmoja tulevasta ammattiurastaan ja siksi on aiheellista pohtia ovatko koulutukseen hakeutuneet nuoret valinneet ammattialansa itse. Hakeutumisessa yksilö suuntautuu häntä kiinnostavalle alalle. Yksilön toiminta on subjektiivista, hänestä itsestään lähtevää toimintaa.

Opintojen keskeyttäminen ja *koulutukseen hakeutuminen* kulkevat käsi kädessä. Opintojen keskeyttämisen syynä voi olla se, että hakeutuminen on epäonnistunut. Syyt, jotka johtavat keskeyttämiseen löytyvät opiskelijan ammatinvalinnan valmiuksista, opintojen motivoinnista, koulutuksen ja työelämän houkuttelevuudesta (Stenström 1991, 273). Vuorinen ym. (2000, 49) on tutkinut ammattikorkeakouluun hakeutumisen taustatekijöitä koulumenestyksen, pohjakoulutuksen, sukupuolen ja iän perusteella. Mäkinen ym. (1991, 207–213) on tutkinut peruskoulun jälkeen nuorten hakeutumista opintojen pariin. Hän kuten Vuorinenkin näkevät, että yksilön hakeutumiseen vaikuttavat kotitausta, peruskoulun aikainen koulumenestys ja sukupuoli. Mäkinen ym. jakaa kotitaustan isän ammatin mukaisesti yläluokkaan, keskiluokkaan ja työmiesryhmään. Todennäköisintä on, että työmies-luokasta lähtöisin oleva opiskelija hakeutuu ammattikohtaiseen ammatilliseen oppilaitokseen (53 %). Ero ammattikorkeakoulun hakijoihin on nähtävissä, sillä sinne hakeutuneista on Vuorisen ym. tutkimuksen mukaan ollut ylioppilaita 67 % ja ammatillisen koulutuksen omaavia 28 %. Panhelainen (1986, 31–43) näkee aineenopettajakoulutukseen hakeutumista kartoittavassa tutkimuksessaan, että yksilön ammatillisten ja opintoalaa koskevien tavoitteiden merkitys vaihtelee yksilöstä toiseen kuten myös niiden painoarvo. Siten opiskelijan pääsy sille opintoalalle, jolle hän on ensisijaisesti hakeutunut, sosiaalinen- ja aluetausta, sukupuoli, menestyminen kouluopinnoissa ja työkokemus ovat opintojen onnistumisen taustalla merkittäviä tekijöitä. Toisaalta koko koulutusalan valinta voi

olla ammatinvalintaa, tai se voi olla myös valinnan siirtämistä tulevaisuuteen (Kivinen ym. 1988, 27 ja Panhelainen 1986, 26).

2.2. Koulutukseen valikointi ja valikoituminen

Ammatillisen koulutuksen hakuprosessissa oppilaitokset *valikoivat* koulutukseen hyväksytyjä henkilöitä. Ammattikorkeakoulujen koulutukseen valikointi on jokaisessa ammattikorkeakoulussa oma prosessinsa, sillä ammattikorkeakoulujen hakeutumisjärjestelmää ei ole sidottu lainsäädäntöön. Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto antaa vuosittain suositusluontoiset ohjeet valintaperusteista, mutta kukin ammattikorkeakoulu valitsee opiskelijansa erittäin itsenäisesti (Rantanen 2004, 15). Koska sosiaali- ja terveysalan ammateissa korostuu kyky hyväksyä erilaisia ihmisiä (Slotte 2002, 266–274), tavoitteena onkin valikoida mahdollisimman sovelias opiskelija-aines, jolla opiskelu olisi motivoitunutta ja valmistuminen suhteellisen varmaa. Opiskelijoiden yleisinä valintaperusteina käytetään aikaisempaa opintomenestystä, työkokemusta, valintakoetta ja ensimmäistä hakutoivetta (Ohjaajan opas 2007 Oamk).

Kosonen (1991, 217) näkee että valintajärjestelmä on yksipuolisesti keskittynyt valikointiin, muut tekijät kuten pääsykoe, haastattelu ja soveltuvuuskokeet jäävät poikkeuksiksi pääsykoeprosessissa. Valintajärjestelmän tulisi olla jatkumossa koulutuksen sisällön ja koulutusvaiheiden kanssa eli hakuprosessissa tulisi määritellä niitä taitoja ja tietoja, joiden hallinnalla on merkitystä koulutuksessa selviytymiselle. Valinta ei saa jäädä irralliseksi tapahtumaksi varsinaisesta oppimisen tapahtumasta (Jatkuvan koulutuksen toimikunnan mietintö 1983, 36–41). Perho (1982, 260) katsoo, että merkittävin tekijä kuitenkin on ammatillinen suuntautuminen, eli on merkityksellistä kuinka aktiivisesti opiskelija hakeutuu haluamalleen alalle. Oppilasvalikoinnin voidaan katsoa epäonnistuneen, mikäli koulutukseen hyväksytyt opiskelijat ovat jääneet tulematta, oppilaspaikkoja on täyttämättä, opiskelijat keskeyttävät ja koulutustulokset ovat tavoitteita vastaamattomat (Mäkinen 1991, 188). Kososen (1991, 221) mielestä koulutukseen

valikoimisessa on otettava huomioon yksilön oman alansa löytämisen kokeminen. Mikäli näin ei ole, on valikointi epäonnistunut.

Koulutukseen hakeutumisen lisäksi puhutaan myös *valikoitumisesta*. Valikoitumisella tässä yhteydessä tarkoitetaan tapaa, jossa yksilö hakeutuu tiettyyn ammatilliseen koulutukseen omien edellytystensä perusteella. Koulutukseen valikoitumisessa yksilöllä on aktiivinen rooli hakeutumisessa, mutta yksilön omat edellytykset voivat olla rajaamassa hänen pääsyään koulutukseen. Sinisalo (1986, 64–77) on tutkimuksessaan todennut, että sosiaalinen tausta ja koulutus ovat keskeisiä tekijöitä koulutukseen valikoitumisessa. Hänen mukaansa työttömyys on osa sosiaalista taustaa ja vaikuttaa valikoitumiseen, sillä työttömällä nuorilla sosiaaliset lähtökohdat ovat huonommat kuin muilla nuorilla. Pitkään työttömällä olleilla todettiin olevan myös koulutusmotivaation laskua, jonka voidaan katsoa vaikuttavan nuoren koulutusvalikoitumiseen (Kyrö 1983, 10–30).

Myös sukupuolella on vaikutusta valikoitumiseen. Kasvatus, sosiaalinen järjestelmä ja opitut tavat eli niin kutsuttu epämuodollinen tieto, määrittelevät arvot, joiden kautta ihminen alitajuisesti arvioi ympäristöään. Koulutusjärjestelmässä tämä näkyy rooliajattelun ylläpitona. (Kivirauma ym. 1986, 380–393) Häyrynen ym. (1970, 40 - 48) näkevät, että naisille merkittäviä tekijöitä työssä ovat ihmiskeskeisyys, työn sisältö ja miehillä suoriutuminen, ulkoiset palkkiot ja uralla eteneminen. Nuoret hakevat elämänsä suuntaa ja ovat epävarmoja omasta itsestään. Tästä johtuen he haluavat toimia usein omien, yleisesti nuorten keskuudessa hyväksytyjen toimintamallien mukaan. Nuoret siten harvoin sijoittuvat työelämässä vastoin rooliajattelua (Nummenmaa ym. 1985, 30–34 ja Mäkinen ym. 1991, 213). He hakeutuvat sukupuolensa mukaisiin ammatteihin, mikä on näkyvässä sekä hakeutuneiden että valikoituneiden sukupuolisessa jakautumisessa. Lähinnä sosiaali- ja terveysalalle ensisijaisesti hakijoita on vuoden 1997 yhteishaussa ollut 83 % naisia, tekniikan ja liikenteen alalle 23 % (Vuorinen ym. 2000, 29). Vuosien 2004 ja 2006 tilastot Oulun ammattikorkeakoulussa (AMKOTA) vahvistavat näkökulmaa. Selkeimmin se on nähtävissä verrattaessa sosiaali- ja terveydenhuoltoalan ja teknisen alan hakijamääriä (Taulukko 2).

Taulukko 2. AMKOTA tilastojen mukaan Oulun seudun ammattikorkeakouluun hakeutuneiden opiskelijoiden mies- ja naishakijoiden määrät

Koulutusala	2004 hakeutuneet		2006 hakeutuneet	
	naiset	miehet	naiset	miehet
Kaupan- ja hallinnon yksikkö	547	484	560	474
Kulttuurialan yksikkö	512	299	429	252
Luonnonvara yksikkö	172	64	165	76
Sosiaali- ja terveysalan yksikkö	1390	285	1587	275
Tekniikan yksikkö	213	1075	182	987
yhteensä	2891	2316	2967	2152

3. OULUN SEUDUN AMMATTIKORKEAKOULUN PÄÄSYVAATIMUKSET

Oulun seudun ammattikorkeakoulussa hakukelpoisilla yksilöillä on oltava suoritettuna lukio tai ylioppilastutkinto, International Baccalaureate-, Reifeprüfung- tai The European Baccalaureate – tutkinto, opistoasteen- tai ammatillisen korkeasteen tutkinto, ammatillinen kolmivuotinen perustutkinto, nuorisoasteen kolmivuotiset yhdistelmäopinnot, ammatillisen aikuiskoulutuksen vähintään kolmevuotinen ammatillinen perustutkinto tai edellä mainittuja tutkintoja vastaavat ulkomailta suoritettut opinnot (Ohjaajan opas 2007 Oamk).

4. AIEMMAT TUTKIMUKSET

Ammatilliseen koulutukseen hakeutuneiden joukosta ei-aloittaneita oli vuonna 2004 1,8 % ja vuonna 2006 2,0 %. Oulun seudun ammattikorkeakoulun omista tilastoista on nähtävissä, että fysioterapian koulutusohjelmassa keskeyttäneitä on vuonna 2004 ollut 9,1 % ja 2006 9,4 % (Keskeyttäneet Oulun seudun ammattikorkeakoulussa 2004, Keskeyttäneet Oulun seudun ammattikorkeakoulussa 2006), mikä vastaa keskiarvotulosta ammattikorkeakouluopintojen keskeyttäneistä kaikilta koulutusaloilta vuonna 2004 9,5 % (AMKOTA 2004). Sen sijaan vuoden 2006 tilastot kertovat keskeyttäneiden määrän kasvaneen 10,1 %:n (AMKOTA 2006) laskentapäivään 20.9.2006 mennessä. Tilastojen tarkasteluun valittiin vuodet 2004 ja 2006 Oulun seudun ammattikorkeakoulun kerättyjen tilastojen mukaisesti. Myös valtakunnallisesti tarkasteltiin samoja tunnuslukuja.

Opintojen keskeyttämistä on tutkittu vuosien kuluessa erittäin paljon (mm. Boldt 1998, Tuohi 2000, Laaksonen 2004, Haapakorpi 2006, Palmgrén 2006), mutta koulutukseen hakeutumisen tutkiminen on jäänyt vähäiseksi. Fysioterapian alueelta ammatilliseen koulutukseen hakeutumisen syitä ei ole suoranaisesti tutkittu. Tuloksia näistä tekijöistä on saatavissa osin muiden tutkimusten yhteydessä. Kahdeksasta löydetyistä, kriteerit täyttävästä tutkimuksesta kolme oli kohdistettu fysioterapia- / lääkintävoimistelija-, toimintaterapia- ja kuntahoitajaopiskelijoihin. Näistä Haaksiala (2002) tutki pro gradu työssään koulutuksen keskeyttämisestä ammattikorkeakoulun kuntoutusalan opinnoissa, Lehtonen (1987) tutki keskeisiä lääkintävoimistelijan ja kuntohoitajan uravalintaan vaikuttavia tekijöitä ja Vanhanen (2000) on tehnyt väitöstyön terveysalan opiskelijoiden suuntautumisesta hoitamiseen, missä kohderyhmänä olivat terveysalan hoitotyöntekijät ja opiskelijat. Mäkisen ja Nurmen (2003) tutkimuksessa kartoitettiin terveysalan ammattikorkeakouluopiskelijoiden opiskeluorientaatioita, jossa fysioterapiaopiskelijat mainittiin ammatillisena ryhmänä. Tutkimuksia koulutukseen hakeutumisesta on alueilta, jotka eivät varsinaisesti tutki ammatilliseen terveydenhuoltoalan koulutukseen hakeutumista. Esimerkkeinä näistä ovat lähinnä perusasteen koulutukseen hakeutumisen (Hulkko 1998), luokanopettajien täydennyskoulutuksen hakeutumisen pro gradu (Moisa 2000) ja työvoimapolitiiselta (Mikkonen 1995)

alueelta. Fysioterapian alueelta on olemassa Kujansivun (1997) pro gradu tutkimus, jossa hän tutkii fysioterapeuttien hakeutumista ammatilliseen lisäkoulutukseen.

Ulkomaisista tutkimuksista Rossiter ym. (1998) tutkivat ei-englanninkielisten lukio-opiskelijoiden asennoitumista sairaanhoitajan työhön. Barribal ym. (1996) tutkivat sairaanhoitajan ammatin alanvalinnasta johtuvia eroja ja samankaltaisuuksia. French ym. (1994) tutkivat pakistanilaisten sairaanhoitajien ammatinvalinnan syitä ja Murray ym. (1990) tutkivat sairaanhoitajakoulutukseen hakeutuvien opiskelijoiden ominaisuuksia.

Tarkasteltujen tutkimusten ammatilliseen koulutukseen hakeutumisen syiksi löytyi useampi tekijä. Pääasiallisiksi syiksi nousivat halu päästä ihmisläheiseen ammattiin ja auttaa tai hoitaa toisia ihmisiä.

Löydetyistä tutkimuksista neljä kohdistui eri kulttuurien opiskelijoihin, joten tulokset eivät ole suoraan sovellettavissa suomalaiseen yhteiskuntaan. Varsinaisia fysioterapiaopiskelijoiden ammatilliseen koulutukseen hakeutumisen tekijöitä ei ole kartoitettu, joten on olemassa tarve tutkimukselle. Saman asian ovat todenneet niin Mäkinen ja Nurmi (2003, 170) kuin Kurunsaarikin (2006, 129). Kurunsaari toteaa liseniaattityössään, että fysioterapian uralle hakeutuvien motivoitumista ja itseohjautuvuusvalmiuksia tulisi selvittää. Mäkinen ja Nurmi kirjoittavat tutkimuksessaan ”...opiskelijoiden todellisten alalle valikoitumissyiden selvittäminen valintakoevaiheessa olisi yksi keino sitoutuneen ja menestyvän opiskelija-aineksen löytämiseksi.”

5. TUTKIMUKSEN TARKOITUS JA ONGELMA

Tutkimuksen tarkoituksena on selvittää fysioterapiaopiskelijoiden koulutukseen hakeutumisen tapahtumia ja syitä. Tutkimuskysymykseksi muodostuu

Mitkä tapahtumat ja tekijät ovat saaneet fysioterapiaopiskelijat hakeutumaan fysioterapiakoulutukseen?

6. TUTKIMUKSEN TOTEUTTAMINEN

Tutkimusmateriaali kerättiin kesän 2008 aikana Oulun seudun ammattikorkeakoulun Sosiaali- ja terveysalan yksikössä fysioterapiakoulutukseen pyrkineiltä ja hyväksytyiltä fysioterapiaopiskelijoilta (n=30). Tutkimuksen kohteena olivat hakijoiden kirjoittamat portfoliot, joita tarkasteltiin narratiivisen näkökulman kautta. Tulkinta ja tutkimusraportin kirjoittaminen tapahtuivat syksyn 2008 ja kevään 2009 aikana.

6.1. Narratiivinen tutkimusote

Narratiivinen näkökulma liittyy konstruktivistiseen ajatteluun. Konstruktivistisessa ajattelussa ihminen rakentaa tietoisuuttaan edeltäviin kokemuksiinsa pohjautuen. Yksilö tuottaa tarinoita ja muodostaa käsityksensä olemassa olevasta todellisuudesta niiden avulla. Narratiivisessa lähestymistavassa yksilö tuottaa omien lähtökohtiensa mukaisesti joko sanallista, kirjallista tai ei-kielellistä viestintää kertoen omaa tarinaansa. (Heikkinen 2000, 48, Heikkinen 2002 (b), 276 – 279 ja Vuokila-Oikkonen ym. 2003, 84–85). Narratiivisessa lähestymistavassa tarina alkaa ja päättyy, mutta toisaalta siinä myös loppu on uuden alku. Tarina kerrostuu ja limittyy jokaisen omassa elämässä rakentuen Battersbyn (2006, 31) kertoman tavoin kuin venäläisellä nukella, kerroksittain. Battersby näkee, että yhteys menneisyyteen ja tulevaisuuteen on yksilössä valmiina. Tästä näkökulmasta katsoen siis fysioterapiakoulutukseen pyrkivien opiskelijoiden menneisyys on sidoksissa tulevaisuuteen. Koska emme pysty ennustamaan tulevaisuutta, meidän tulee luodata sitä menneisyyden kautta. Tarinallisuuden monimuotoisuuden, kerroksellisuuden ja ”aikajanattomuuden” vuoksi on mahdollista pyrkiä selvittämään tulevaa ymmärtämällä mennyttä (Hänninen 1999, 58). Aikajanattomuudella Hänninen tarkoittaa tarinallisuuden kehittymistä ajasta riippumattomasti. Yksilö rakentaa tarinaansa, joka ei välttämättä ole aikaan sidottu. Menneisyydestä mieleen jäävät voimakkaimmat tapahtumat tai kokemukset ja siten ne ovat rakentamassa yksilön tarinaa, mutta tapahtumat eivät välttämättä rakennu aikajärjestyksessä.

Pyrittäessä selvittämään koulutukseen hakeutumisen tekijöitä on tarpeellista tarkastella ilmiötä laajasti sen omassa ulkoisessa ja sisäisessä kontekstissaan. Kirjoittaessaan tarinaa itsestään, kirjoittaja pohtii omaa suhdettaan toimintaansa. Hakija pohtii omaa suhdettaan taustaansa ja samalla kirjoittaessaan sen auki, tarjoaa lukijalle mahdollisuuden ymmärtää ajattelutapaansa. Näin tehdessään kirjoittaja toteuttaa diskursiivista näkökulmaa (Brockmeier 2004, 288). Kyseessä on tietynlainen jatkumo, kehittyvä tarina. Brunerin (1986) näkökulman mukaan narratiivisen analyysin taustalla on näkemys sekä narratiivisesta että loogis-tieteellisestä, paradigmaattisesta tiedon muodosta. Brunerin mukaan kertomukseen perustuva ymmärryksen muoto on narratiivinen, kun taas perinteinen tieteellinen kirjoittamisen tyyli on paradigmaattinen. Paradigmaattinen ajattelu ja narratiivinen ajattelu eroavat toisistaan siten, että paradigmaattiselle ajattelulle on ominaista logiikalle ja matematiikalle tyypillinen täsmällinen argumentaatio ja käsitteiden tarkka määrittely. Narratiiviselle ajattelulle on tyypillistä pyrkiä johdonmukaisesti tuottamaan etenevää kertomusta. (Heikkinen 2001, 122 – 123, Heikkinen 2002 (a), 102 – 103)

Strawson (2007, 429) on sitä mieltä, että emme kaikki ajattele narratiivisesti ja siten narratiivisen lähestymistavan käyttö ajattelun tulkintana on kyseenalaista. Vaikka lähestymistapa on osin ongelmallinen sen tulkinnanvaraisuuden vuoksi, ilmiön tarkastelemiseen narratiivinen näkökulma käy olemassa olevista näkökulmista parhaiten.

Polkinghorne (1995, 6-8) jakaa narratiivisuuden aineiston käsittelytavan perusteella narratiiviseen analyysiin (narrative analysis) ja narratiivien analyysiin (analysis of narratives). Narratiivien analyysi keskittyy kertomusten luokitteluun kategorioiden, metaforien tai tapaustyyppien avulla. Narratiivinen analyysi keskittyy uuden kertomuksen tuottamiseen aineiston kertomusten perusteella (Heikkinen 2002 (a), 191).

Tässä tutkimuksessa näkökulmana on narratiivinen analyysi. Narratiivisen analyysin taustalla on hakijan kuvaus itsestään hakijana. Hakija on kuvannut niitä tekijöitä, joilla hän katsoo olevan merkitystä koulutukseen hakeutumisen kannalta. Kertomusten tulkinta tapahtuu *ydinepisodien* ja tapahtumien *odottamattoman*

elementin kautta (Hyvärinen 2008, 30–31). Elämän merkittävät tapahtumat ja kokemukset jäävät kirjoittajalla voimakkaasti mieleen ja kertomus muodostuu niistä. Kertomuksen mieleen jääviä tapahtumia kutsutaan *ydinepisodeiksi*. *Odottamaton elementti* kertomuksissa on se tapahtuma tai hetki, jolloin hakija on suuntautunut fysioterapian opintojen pariin hakeutumiseen tai hänellä on syntynyt ajatus hakeutumisesta. Odottamaton elementti eli kertomuksen pääasiallisesta linjasta poikkeava tekijä tekee narratiivisen kertomuksen kertomisen arvoiseksi ja siten se on merkittävä tekijä myös *ydinepisodien* muodostumisessa. (Hänninen 1999, 54, Hyvärinen 2008, 4) Muodostuva tarina on vahva kuva yksilöstä persoonana arvoineen, asenteineen ja hakemiseen vaikuttavine tekijöineen.

6.2. Tutkimusaineisto

Tutkimukseen valikoituvat syksyn 2008 aikana koulutukseen hakeneet ja hyväksytyt henkilöt Oulun seudun ammattikorkeakoulun fysioterapian koulutusohjelmasta. Tutkimukseen pääsyn kriteerinä on ollut opiskelupaikan saaminen ja opintojen aloittaminen Oulun seudun ammattikorkeakoulussa syksyllä 2008. Tutkimusmateriaali kerättiin hakuprosessiin kuuluvista hakijoiden kirjoittamista hakuportfolioista, joissa hakija kertoi itsestään, urasuunnitelmistaan ja millainen hän olisi fysioterapeuttina. Fysioterapiakoulutukseen hakeudutaan vapaaehtoisesti, joten hakija on oletettavasti pohtinut hakemiseen vaikuttaneita tekijöitä. Hakeutumisessa yksilön on oltava tietoinen, miksi pyrkii tiettyyn koulutusohjelmaan. Hakuportfolionsa jokainen hakija kirjoitti ennen pääsykokeita ja lähetti sen hakupapereiden kanssa Oulun seudun ammattikorkeakoululle (Oamk). Hakuprosessiin liittyen hakijat haastateltiin portfolioissa esille tulevien asioiden pohjalta. Ohjeistuksen kirjoittamiseen hakija sai Oamk:n internetsivujen kautta (Urasuunnitelma 2008).

Oulun ammattikorkeakoulun hakuprosessiin kuului mahdollisuus hakeutua koulutukseen ensisijaisen tai toissijaisen hakutoiveen kautta. Hakijan ensisijainen hakutoive määritteli haun käsittelyn tapahtuvaksi valitussa koulutusohjelmassa. Mikäli hakija pääsi toissijaisen hakutoiveen kautta koulutusohjelmaan, hänen haastattelunsa ja arvio sopivuudesta tehtiin toisen koulutusohjelman

hakuprosessissa. Hakijalla oli myös mahdollisuus hakeutua toiseen ammattikorkeakouluun saman koulutusohjelman sisällä. Hän saattoi myös ilmoittautua ei-läsnäolevaksi, jolloin opiskeluoikeus säilyi, mutta opiskelija ei ollut aktiivisena suorittamassa opintoja. Edellä mainituista seikoista johtuen tähän tutkimukseen saatavilla olevien portfolioiden määrä väheni kahteenkymmeneen neljään (n=24).

Hakuportfolioiden sisällöllinen rakenne määräytyi annetun instruktio mukaisesti, mutta variaatiota portfolioiden välillä oli nähtävissä. Pääsääntöisesti hakijat olivat kertoneet itsestään, luonteestaan, arvostuksistaan ja harrastuksistaan. Työkokemus ja perhesuhteet tulivat myös esille. Lisäksi hakijat kuvasivat omia vahvuuksiaan suhteessa fysioterapeutin työhön ja oppimisvalmiuksiaan. Kirjoitetut portfoliot olivat 3-6 sivua pitkiä.

Hakuportfolioissa hakijan toivottiin esittelevän lyhyesti itsensä ja harrastuksensa, kertovan työkokemuksestaan ja kuvaavan käsityksensä itsestään opiskelijana/sosiaali- ja terveystalouden ammattilaisena. Hakijat kirjoittivat myös koulutuksen vaikuttavista motivaatiotekijöistä, pohtivat omaa urasuunnitteluaan sekä suorittivat itsearviointia omista vahvuuksista ja kehittämisenhaasteistaan suhteessa hakemisen kohteena olevaan ammattiin tai ammatteihin. Hakuportfolioon hakijalla oli mahdollisuus kuvata myös muita tekijöitä, jotka voivat vaikuttaa koulutukseen pääsemiseen. (Urasuunnitelma 2008)

Tarkasteltavana olevia portfolioita oli kaksikymmentäneljä, joista seitsemän miehen ja seitsemäntoista naisen kirjoittamaa. Iältään hakijat olivat 18 – 32 vuotiaita, keski-ikä oli 21,9 vuotta. Hakijoista yksi mies ja neljä naista jätti mainitsematta ikänsä. Viidellä miehellä oli työkokemusta, joista kahdella heistä terveydenhuoltoalalta. Naisista työkokemusta oli kolmellatoista henkilöllä, yhdellä heistä hoitotyöstä. Kuudella hakijalla oli aiempi tutkinto, viidellä hakijalla oli koulutus toisessa oppilaitoksessa kesken.

6.3. Aineiston analyysi

Tutkimuksen taustateoriana on narratiivinen näkökulma. Narratiivinen analyysimenetelmä määräytyy tutkittavan ilmiön mukaan ja siten tutkijan tulee olla tietoinen miten ja mitä kysymyksiä hän aineistolle esittää eli analyysiprosessia ohjaa tutkimuksen tarkoitus (Vuokila-Oikkonen ym. 2003, 94). Narratiivinen analyysi perustuu tutkijan tulkinnalle aineistosta ja siten tutkijan ymmärrys ja eläytyminen ovat analyysin edellytys. Hännisen (1996, 116) mukaan analyysitapa voi hahmottua vasta ajan kuluessa ja siten se avautuu vasta tutkimusmateriaalia käsiteltäessä. Hänninen näkee, että sisäisen tarinan jäljittämistä voi verrata salapoliisin työhön, koska analyysissä voidaan käyttää hyväksi materiaalista nousevia vihjeitä.

Tämän tutkimuksen aineiston päädyin analysoimaan induktiivis-lähtöisesti, jolloin aineistosta nousevien tekijöiden pohjalta valitsin ne kokonaisuudet, jonka pohjalta materiaalia käsitelin. Analyysi jakautui kahteen vaiheeseen; **yksityiskohtien analyysiin ja kokonaishahmon analyysiin**. Analyysin aikana palasin uudelleen alkuperäisen materiaalin pariin tarkentaen asioita, yksityiskohtia ja sitä ymmärsinkö ja tulkitsinko materiaalia oikein.

7. FYSIOTERAPIAOPISKELIJOIDEN KOULUTUKSEEN HAKEUTUMISEN TARINAT JA NIIDEN ANALYYSIT

Materiaaliin tutustuminen tapahtui lukemalla urasuunnitelmat läpi kerran. Lukemisen aikana merkitsin paperille hajanaisia ajatuksia ja miellelyhtymiä, joita teksti synnytti. Myöhemmin luin materiaalin uudelleen kolmeen kertaan läpi kirjaten ylös tekstistä nousevia hakeutumiseen vaikuttaneita tekijöitä. Lukukerroilla syvensin näkökulmaa yrittäen hahmottaa sen kokonaisuuden, jota kirjoittaja tarkoitti. Jokaisen hakijan kirjoittamasta tarinasta kirjoitin tiivistetyn kertomuksen. Kertomuksesta nostin esille *ydinepisodit* ja *odottamattomat tapahtumat*. Tarkastelun kohteena eivät olleet yksittäiset sanat tai lauseet, vaan asiasisältö eli tarinallinen kokonaisuus. Kunkin hakijan tarinan kirjasin omaksi otsikoiduksi kokonaisuudekseen, määritellen nousevat ydinepisodit ja odottamattoman elementin. Otsikoinnin tein autenttisilla lauseilla tai kommentteilla, jotka löysin kustakin tarinasta. Pyrin valikoimaan lauseen tai tekstin, joka kuvasi mahdollisimman hyvin hakijan ajatusta tai jotain piirrettä hänessä.

Pyrin arvioimaan hakijoiden kirjoittamia portfolioita soveltaen Denzin mallia Hyvärisen (2008, 30–31) mukaan. Dentz on luonut mallin, jossa tarkastellaan narratiivia neljän pääkohdan mukaan. 1. pieni kirkastus, 2. suuri kirkastus, 3. toistuva kirkastus ja 4. kasautuva kirkastus. Kirkastuksella Dentz tarkoittaa käsitteenä tarinassa olevaa tihentymiskohtaa, joissa kertojan kokemuksellisuus nousee merkitykselliseksi. Mallin avulla on mahdollista tehdä tulkintaa narratiivisesta materiaalista. Hänninen on tulkinnut Dentzin mallia yksinkertaistamalla tulkintaa. Hännisen tulkinnan mukaan mallissa tarkastellaan kertomuksen tihentyneitä ja avainkohtia. Tihentyneillä kohdilla Hänninen tarkoittaa kertomuksessa kertojan merkitykselliseksi kokemia tarinan käännöksiä eli *ydinepisodeja*. Niissä on olennaista kertojan omakohtainen kokemus, jossa hän antaa kokemukselleen sekä perspektiivin että ”äänen”. Avainkohdiksi Hyvärinen mainitsee tapahtumat, jotka muuttavat toiminnan suuntaa. Näitä hän kutsuu *odottamattomiksi elementeiksi*. Tarkastelukulmana käytetään ydinepisodien ja odottamattomien tapahtumien analyysiä. Analyysimallia voidaan pitää narratiivisen kertomuksen ***yksityiskohtien***

analyysinä. Siitä esimerkkinä voidaan tarkastella hakijan (2) tuottamaa kertomusta, jossa hän kuvaa omaavansa kaupallisen koulutuksen. Koulutukseen kuuluvan harjoittelun hän kertoo suorittaneensa fysioterapia-alan yrityksessä. Omaan tulevaan työtään harjoitellen hän on saanut seurata sivusta fysioterapeutin työtä. Lisäksi hänen lapsuuden perheestään eräs jäsen työskentelee fysioterapeuttina, mikä on antanut hänelle fysioterapeutin työstä jonkinlaisen kuvan.

Tässä tarinassa hakijan kuvaama seuraavan tapahtuman olen tulkinut *odottamattomaksi elementiksi.*

...omien töiden ohessa seurasin fysioterapeutin työskentelyä, ja ajattelin että se voisi olla mukavaa työtä. Sen jälkeen se on aina silloin tällöin palannut mieleeni. Nyt tuntuu, että se on "kypsynyt" tarpeeksi ajatuksissani ja haluaisin toteuttaa haaveen.

Odottamaton elementti on tapahtunut hakijan ajattelussa, mitä hän ei tuo selkeästi esille kirjoittamassaan tekstissä. Tekstistä on kuitenkin nähtävissä, että tuo sisäinen tapahtuma on saanut aikaan yksilön toiminnan muutoksen.

Samana hakijan *ydinepisodeiksi* olen tulkinut tapahtumat, jotka ovat jääneet hakijan mieleen. Lainauksen lopussa ovat sulkeissa määrittelemäni ydinepisodit.

Lapsesta asti olen harrastanut kaikenlaista urheilua, lähinnä joukkuelajit ovat mielenkiintoisempia.. Tällä hetkellä hoidan fyysistä kuntoani käymällä pari – kolme kertaa viikossa juoksulenkillä.. /.. Mielestäni olen avoin ja elämänmyönteinen ihminen. / Tunnistan itsestäni ominaisuudet joita vaaditaan terveydenhoitoalalla. Terveellisten ja raittiiden elämäntapojenikin puolesta olen sopiva sosiaali- ja terveysalalle / Olen miettinyt jatkokoulutusta, mutta jotenkin kaupallinen ala ei tunnu oikealta valinnalta.

(liikunnan harrastaminen, näkemys sosiaali- ja terveysalalle sopivuudesta, entisen ammatin soveltumattomuus)

7.1. Fysioterapiaopiskelijoiden koulutukseen hakeutumisen tarinat

Kokonaishahmon saamiseksi olen käyttänyt kertomusten luokittelua kokonaiskuvan perusteella. Siinä Hyvärisen (2008, 27–28) mukaan voidaan tarinoista nostaa esille ne yhteiset yleiset **nimittäjät**, joiden mukaan tarinat luokitellaan sisältöä kuvaaviksi **ryhmiksi**. Kyseinen näkökulma perustuu Kenneth ja Mary Gergenin jäsennysmalliin, jota Hyvärinen on kehittänyt. Esimerkkinä kokonaishahmon luokittelusta voidaan hakijan 2 portfoliosta muodostettu narratiivi edellä mainitun analyysin mukaan nimittää *Uuden etsijäksi*, missä hakija on tyytymätön nykyiseen ammattiinsa ja haluaa hakeutua uuteen. Hakijan muu toiminta kokonaisuudessaan vahvistaa tätä. Hakija näkee elämässään asioita, jotka vahvistavat hänen tarvettaan hakeutua fysioterapeutiksi. Tummennetut, sulkeissa olevat kommentit ovat määrittelemiäni yhteisiä nimittäjiä.

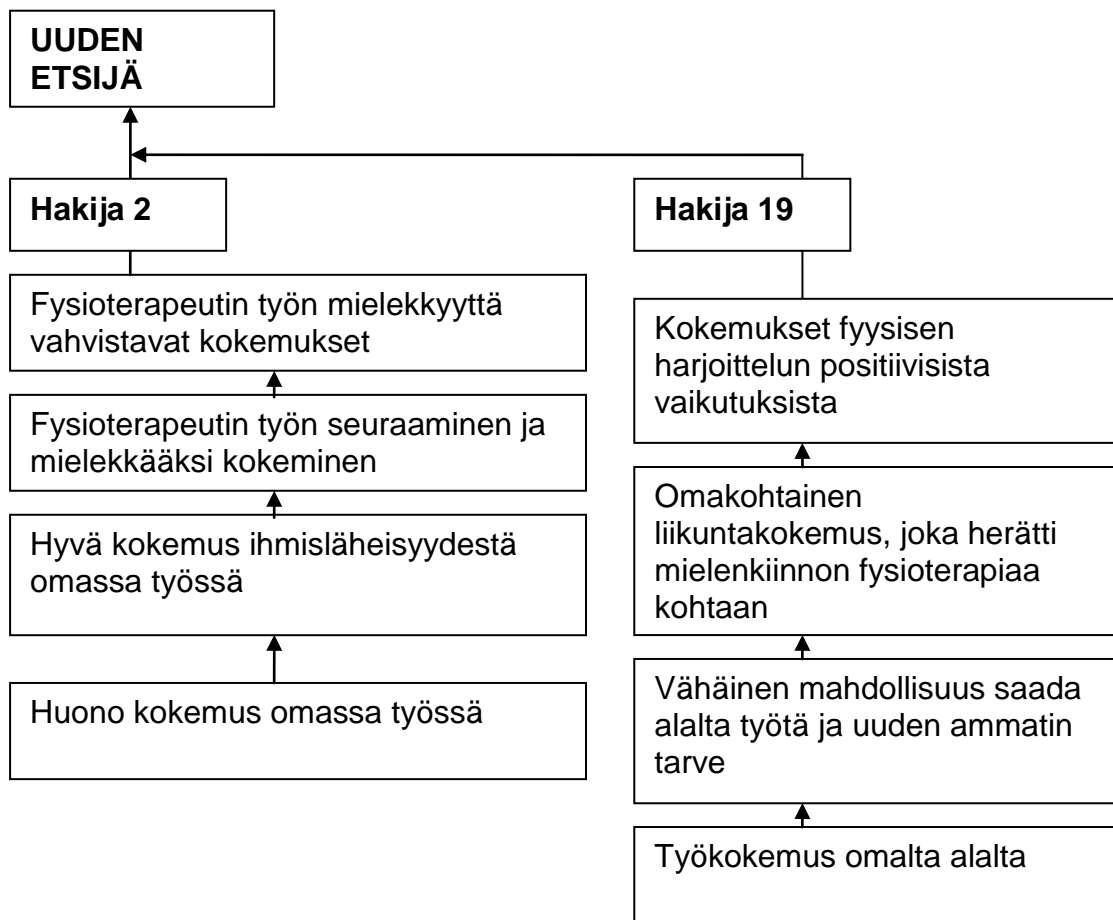
*Työskentelin myös kausiapulaisena viikon x-tavaratalossa (nimi poistettu). Työstä jäi vähän huono maku kun työyhteisössä oli aistittavissa keskinäinen kilpailu (**huono kokemus**). Muuten pidin työstä, kun sai olla ihmisten kanssa tekemisissä. (**hyvä kokemus ihmisten kanssa työskentelystä**) / .. Omien töideni ohessa seurasin fysioterapeuttien työskentelyä, ja ajattelin että se voisi olla mukavaa työtä (**mielenkiintoa herättävä kokemus fysioterapeutin työstä**). Sen jälkeen se on aina silloin tällöin palannut mieleeni. / Olen omassa elämässäni huomannut, miten omasta fyysisestä hyvinvoinnista huolehtimalla voin ennaltaehkäistä monia oireita (**vahvistava kokemus**).*

Synteessä kokonaishahmosta hakijalla 2 voidaan todeta, että hänellä oli kuvattu huono kokemus työstä, johon hän oli saanut koulutuksen. Ihmisläheisyys tuntui mukavalle ja koska hakija pääsi työnsä seuraamaan ammattia, jossa ihmisläheisyys toteutui, hän heräsi ajattelemaan fyysisen hyvinvoinnin merkitystä yksilön terveydelle (kuvio 2).

Vastaavasti hakijan 19 tarinan yhteiset nimittäjät ovat:

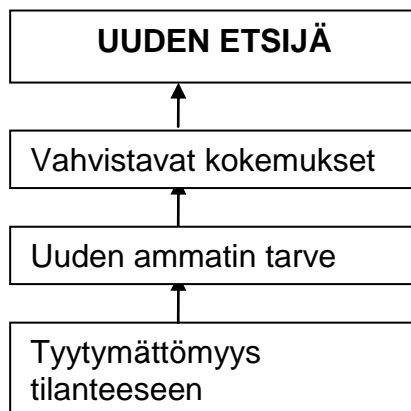
*Olen suorittanut yliopistotutkinnon (tutkintoala jätetty pois). / Päätökseeni opiskella itselleni toinen ammatti on osaltaan vaikuttanut x-virastolla (nimi poistettu) saamani työkokemus (**kokemus työstä**). Nykypäivänä työtilanne x-alalla (nimi poistettu) on vaikea, tarjolla on lähinnä lyhytaikaisia määräaikaisuuksia, koska vakituisia työpaikkoja..(**huono ennuste työpaikan saamiseksi**) / Kiinnostuin fysioterapiasta ammattina ja tieteenalana omakohtaisten liikuntakokemusten myötä (**syntynyt tarve uudelle ammatille**). Säännöllisen, muun muassa kuntosaliharjoittelun, myötä olen havainnut moninaisia positiivisia vaikutuksia fyysisessä ja henkisessä hyvinvoinnissani (**uutta tarvetta vahvistavat kokemukset**). Olen aina harrastanut liikuntaa, aikaisemmin harrastin lenkkeilyä ja harjoittelin säännöllisesti uintia x-uuintiseurassa (nimi poistettu).*

Hakijalla oli työkokemusta ammattialueeltaan, mutta työllisyystilanteen heikkouden takia hän koki uudelle ammatille tarvetta ja oman liikunnallisten kokemusten kautta näki fysioterapian tulevana ammatina. Näkökulmaa vahvistivat kokemukset ja havainnot fyysisen harjoittelun positiivisista vaikutuksista (kuvio 2).

Kuvio 2. Kokonaishahmon perusteella yhteiset nimittäjät narratiiville *Uuden etsijä*.

Sisältöä kuvaaviksi ryhmiä muodostin tekijät *tyytymättömyys tilanteeseen, uuden ammatin tarve* ja *vahvistavat kokemukset*, jotka vahvistavat syntyneitä tarvetta (kuvio 3).

Kuvio 3. Yhteenveto *Uuden etsijä*-narratiivin sisältöä kuvaavista ryhmistä

7.2. Fysioterapiaopiskelijoiden koulutukseen hakeutumisen narratiivit

Narratiivisen kertomuksen tulkinnassa tarkastellaan kirjoitettuja tarinoita yleisellä tasolla, jossa luodaan kuva siitä mitä kirjoittaja haluaa kertoa. Toisen, syventävän tason mukaisesti yksityiskohtista luodaan kokonaisuus, joka on hahmotettavissa. Kolmannessa, syvimässä tasossa pyritään tarkastelemaan tarinaa kokonaisuutta hahmottavana lukijana. Tarkastelutapaa kutsutaan mimesiksen kolmeksi vaiheeksi (mimesis 1, mimesis 2 ja mimesis 3) (Hyvärinen 2008, 19). Tässä osiossa esitän tutkimuksen tulokset narratiivisen teorian mukaisesti kolmessa vaiheessa, yleisellä, syventävällä ja syvimällä tasolla.

Ensimmäisessä vaiheessa (mimesis 1) narratiiveja tarkasteltiin yksityiskohtien analyysin kautta. Yksityiskohtien analyysi jakaantuu sekä ydinepisodien että odottamattoman elementin tarkasteluun. Ydinepisodiksi muodostuivat yksilön elämän tapahtumat, jotka ovat jääneet mieleen ja siten ovat merkityksellisiä yksilön tarinan kehittymiselle. Odottamattomat elementit ovat käännöskohtia yksilön elämässä ja ovat olleet ohjaamassa yksilön hakeutumaan fysioterapia-alalle.

Toisen vaiheen (mimesis 2) tarkastelussa näkökulma oli kokonaishahmon analyysi. Kokonaishahmon analyysi perustuu tarinoista löydetyille yhteisille nimittäjille, joiden perusteella tarinat luokitellaan sisältöä kuvaaviksi ryhmiksi. Nimittäjien muodostuminen on kuvattu kappaleessa 8.2. Muodostuneiden kokonaishahmojen perusteella on laadittu narratiivit hakijoista. Kolmannessa mimesiksessä pyritään kuvaamaan sekä yksityiskohtien että kokonaishahmon analyysin yhteydet ja kokonaiskuva hakijoista, sekä narratiivien väliset yhteydet.

Tämän tutkimuksen tuloksina ovat neljä laadittua narratiivia hakeutumisen tekijöistä. Niitä ovat tiedon hakija, auttaja, liikunnan harrastaja ja uuden etsijä. Hakeutumisen tekijöinä on ollut halu saada tietoa ihmisen anatomiasta ja fysiologiasta sekä ymmärtää ihmisen toimintaa tältä pohjalta (hakijoiden laatimat tarinat 1,4,5,6,7,11,16,20,24, liitteet 1/2-1/22), halu auttaa ihmisiä toimimaan ja selviytymään arjestaan tukemalla yksilöiden kykyä toimia (hakijoiden laatimat tarinat 8,9,14,18,21, liitteet 1/6-1/19), liikunnan harrastamisen kautta herännyt kiinnostus

alaa kohtaan ja halu kyetä käyttämään opittua ja koettua omassa tulevassa ammatissaan (hakijoiden laatimat tarinat 3,13,15,23, liitteet 1/1-1/21), sekä halu saada elämäänsä jotain uutta ja haastavaa sisältöä. Uudessa ja haastavassa työssä voisi käyttää sitä tietoa, jonka yksilö on oppinut liikunnan kautta omasta kehostaan (hakijoiden laatimat tarinat 2,10,12,17,19,22, liitteet 1/8-1/20). Laadituista narratiiveista esimerkit löytyvät kappaleesta 9.2 kokonaishahmon analyysi.

Tutkimuksen kohteena oleva materiaali on luettu useampaan kertaan ja hakijoiden portfolioista on kirjoitettu tiivistelmä, tarina. Niissä on pyritty rakentamaan kokonaisuus, jossa tulee esille hakijan itse kokema elämä, hakeutumisen kannalta tärkeimpinä pitämänsä asiat. Tarinoita on tarkasteltu edellä kuvatulla tavalla analyttisesti ja pyritty löytämään hakeutumisen kannalta olennaisimmat tekijät yksityiskohtien ja kokonaishahmon analyysin kautta, muodostaen narratiivit hakeutumisen tekijöistä.

Kukin narratiivi on tiivistetty hakijan kirjoittamasta 3-6 sivun mittaisesta hakuportfolioista. Narratiivien tiivistämisessä olen pyrkinyt säilyttämään hakijan persoonallisen tavan kirjoittaa ja siksi olen valinnut hakijoiden käyttämiä termejä ja lauserakenteita niin paljon kuin se on ollut mahdollista. Naisten nimet olen valinnut alkamaan L-kirjaimella, miesten nimet M-kirjaimella. Nimien alkukirjaimen mukaan tehdyllä luokittelulla on pyritty helpottamaan lukemista ja säilyttämään hakijoiden anonymiteettiä. Nimet on valikoitu satunnaisesti. Narratiivien otsikot olen poiminut hakijan portfolion tekstistä autenttisena tekstinä. Tavoitteena on ollut kuvata joko persoonaa tai tekijöitä, jotka ovat olleet merkityksellisiä yksilön toiminnalle. Tarinan kirjaamisessa on pyritty välttämään tunnistamista mahdollistavien tekijöiden suora kirjaaminen. Tässä yhteydessä olen esittänyt kahden hakijan portfolioista laadittua narratiivia. Muut narratiivit ovat liitteenä tutkimuksen lopussa.

Tarina 1. *Kykenevä toimimaan fysioterapeuttina*

Mikko harrastaa jalkapallon pelaamista. Aiemmin hän pelasi sitä hyvinkin paljon, mutta myöhemmin kiinnostuksen on jakanut salibandy. Hakemisen hetkellä Mikko on suorittamassa varusmiespalvelustaan ja kokee, että hänen terveytensä ja fyysinen kuntonsa ovat erittäin hyvät. Työkokemusta Mikolle ei ole ehtinyt kertyä paljoakaan hänen nuoresta iästään ja urheilun harrastamisesta johtuen. Hän on 19-vuotias ja urheilu on vienyt suurimman osan hänen vapaa-ajastaan. Mikko on työskennellyt lasten pesäpallokerhon vetäjänä ja lääketieteellisen yrityksen avustavana henkilönä. Mikko kokee olevansa ”hyvä oppilas” ja kuvaa sitä termein avoin, sopeutuvainen ja liikunnallinen. Liikunnan harrastaminen on opettanut tiimityöskentelyä ja itsenäistä työskentelyä, sekä ohjaus- ja opetustaitoja ja luovaa ajattelua, joita hän katsoo fysioterapeutin työssä tarvittavan. Yläasteikäisenä Mikko oli miettinyt tulevaisuuttaan ja päättänyt hakeutua alalle, jossa voi työskennellä ihmisten terveyden, liikkumisen ja toimintakyvyn parantamisen hyväksi. Jo peruskoulun aikana Mikko oli kiinnostunut terveystiedosta, biologiasta ja liikunnasta.

ydinepisodit: liikunnan harrastaminen, kiinnostus terveystietoon, biologiaan ja liikuntaan, halu työskennellä ihmisten terveyden, liikkumisen ja toimintakyvyn parantamisen hyväksi

odottamaton elementti: Tarinan odottamattomaksi elementiksi nousee Mikon yläasteikäisenä tekemä päätös hakeutua opiskelemaan alalle, jossa hän voi työskennellä ihmisten hyväksi.

Tarina 2. *Ihmisten erilaisuus tekee elämästä rikkaampaa*

Laura on 26-vuotias nainen, jolla on perhe. Hän on suorittanut kaupallisen tutkinnon aiemmin, mutta ei ole kokenut alaa omakseen. Työn kilpailuhenkisyys on ollut ammatista vieraannuttava tekijä. Aiempaan koulutukseen liittyvän työharjoittelun hän on päässyt tekemään fysioterapia-alan yrityksessä. Sivusta fysioterapeutin työtä seurattessaan hän on ruvennut miettimään olisiko ammatti hänelle sopiva. Lähipiiriin kuuluva fysioterapeutti on myös kertonut ammatista ja vahvistanut mielikuvaa. Oma

kokemus lasten syntymisen jälkeen on avartanut käsitystä fyysisen harjoittelun merkityksestä jaksamiselle. Lauran mielestä hänen tarkka, täsmällinen, sosiaalinen, iloinen, ulospäin suuntautunut ja ihmisistä kiinnostunut luonteensa ja avoin ja elämänmyönteinen asenteensa ovat sellaisia tekijöitä, että fysioterapeutin työ sopisi hänelle. Laura elää terveellisesti ja tunnistaa itsessään piirteet, jotka sopivat sosiaali- ja terveysalan opiskelijalle. Laura harrastaa joukkuelajeja, lähinnä lentopalloa tavaten samalla muita vastaavassa tilanteessa eläviä tuttaviaan. Lasten kanssa touhuilun vastapainona Laura tapaa käydä juoksemassa muutaman kerran viikossa. Psykkistä kuntoaan hän hoitaa soittamalla pianoa. Työkokemusta hänellä on lastenhoidosta ja kerhotoiminnasta, sekä kaupalliselta alalta.

ydinepisodit: liikunnan harrastaminen, kokemus omasta kunnan kohottamisesta, entisen ammatin soveltumattomuus, kokemus ammatista sivusta fysioterapeutin työtä seuraten, näkemys sosiaali- ja terveysalalle sopivuudesta

odottamaton elementti: Odottamattomaksi elementiksi nousee työharjoittelun aikana näkemällä saatu kokemus fysioterapeutin työstä, jota lähiomaisen kertomus vahvistaa.

Hakijoiden mielenkiintoa fysioterapia-alaan oli herättämässä kaksi asiaa, joko kokemus tai tiedollinen kiinnostus fysioterapiaa tai sitä sivuavia oppiaineita kohtaan. Kokemuksen taustalla oli liikunnasta saatu kokemus ja edellisten tai käynnissä olevien opintojen tai ammatin soveltumattomuudesta saatu kokemus, mutta myös kokemukset potilaana olosta. Liikunnan kautta tulleet vauriot olivat tutustuttaneet hakijat fysioterapiaan potilaana tai asiakkaana. Kokemuksen muodostumisen taustalla voi myös olla lähiperheen työskentely sosiaali- ja terveysalalla, jolloin sen kautta oli syntynyt mielikuva fysioterapiasta ammattina.

Tiedollisen heräämisen taustalla oli kouluaineiden herättämä mielenkiinto biologiaa, liikuntaa ja terveystietoa sekä anatomiaa ja fysiologiaa kohtaan (tarina 4, liite 1/2). Usein hakija oli mielenkiinnostaan johtuen suorittanut lisäopintoja tai valinnut opintoaineikseen muussa koulutuksessa toimintakykyyn, terveyteen, ravitsemukseen ja liikuntaan liittyviä aineita, sikäli kun se oli ollut mahdollista.

Mielenkiinnon heräämisen jälkeen hakija oli joko tietoisesti tai tiedostamattomasti suuntautunut alaa kohtaan hankkien tietoa ja kokemuksia siitä. Jossain elämänvaiheessa, jopa vuosia ensikokemuksen jälkeen, saaduista kokemuksista joku oli ollut riittävän suuri vahvistamaan hakeutumisen ajatuksen ja hakija oli aloittanut tavoitteellisen toiminnan hakeutumisen toteuttamiseksi. Kokemuksen ja tiedon saamisen merkitys painottui alalle hakeutumisessa.

Tämän tutkimuksen tarkastelun kohteena olevaan Oulun seudun ammattikorkeakoulun fysioterapiakoulutukseen hakeutuva yksilö oli keski-ikältään 21,9 – vuotias nainen, jolla oli puoliso tai perhe. Hakijan pääasiallinen harrastusmuoto oli liikunta, joko harrastus- tai kilpailutasolla. Luonteeltaan hakija oli positiivinen, päättäväinen, vuorovaikutukseen kykenevä, empaattinen ja halusi toimia ihmisten hyväksi. Kouluaineista peruskoulussa häntä olivat kiinnostaneet biologia, liikunta ja terveystieto. Mielikuva fysioterapeutin ammatista oli selkeä ja asiallinen, mutta työtehtävien sisältö ja fysioterapeutin työhön sijoittuminen oli epäselvää.

Kokonaishahmo muodostuu Hyvärisen (2008, 27–28) mukaan yhteisten nimittäjien mukaan, joiden perusteella tarinat luokitellaan sisältöä kuvaaviksi ryhmiksi. Tässä tutkimuksessa yhteisiksi nimittäjiksi muodostin kokonaishahmon perusteella neljä (4) sisältöä kuvaavaa narratiivia **1. Tiedon hakija, 2. Auttaja, 3. Liikunnan harrastaja, 4. Uuden etsijä.**

Tiedon hakija on kiinnostunut fyysisen kehon toiminnasta ja niistä tapahtumista, joita tapahtuu kudos- ja elintasolla vaurioitumisessa ja toimintakyvyn muuttuessa. Tiedon hakemisen tarpeen syntymisen taustalla on useimmilla hakijoilla oma kokemus liikunnassa tapahtuneesta tuki- ja liikuntaelimestön vauriosta ja sen hoitamisesta tai omaisen sairastumisen tausta (tarinat 1,4,5,6,7,11,16,20,24).

Tanssijana olen oppinut ymmärtämään hyvin urheilijoiden kokemia vammoja, jotka johtuvat etenkin huonosta lämmittelystä. Tanssiessa usein unohtaa, kuinka fyysisestä suorituksesta siinä on kuitenkin kyse. Realiteetit unohtuvat, kun musiikki tempaa mukaansa ja temppuja tehdään kylmiltään. Venähdykset ja revähdykset

syntyvätkin lähes poikkeuksetta harjoitusten alku- tai loppuvaiheessa, kun lihakset ovat vielä jähmeät tai kun väkisin väännetään viimeisillä voimilla. Kehonhuolto olen oppinut kantapään kautta, mutta sitäkin perusteellisemmin. Urheillessa syntyneet selkä-, nilkka-, ranne-, kyynär-, niska- ja polvivammat ovat saaneet minut pohtimaan näiden anatomisten rakenteiden toimintaa perusteellisesti. Mikä johti loukkaantumiseen? Mistä kipu johtuu? Miten vammaa voi hoitaa? Hoidanko nyt oiretta vai oireen aiheuttajaa.. (tarina 4, Liite 1/2)

Auttaja on yksilö, jolla hakeutumisen suurin taustalla vaikuttava tekijä on halu auttaa, halu tulla toimeen ihmisten kanssa tai halu työskennellä ihmisläheisessä ammatissa. Auttaja on kiinnostunut siitä vaikutuksesta mitä hän voi saada aikaan autettavan elämässä. Kyky auttamiseen, ymmärrys ja halu toimia toisten hyväksi ovat olennaisia piirteitä (tarinat 8,9,14,18,21).

Luonteeltani olen johtajatyyppeä, mistä on mielestäni hyötyä fysioterapeutinkin ammatissa. Johtajana ja opastajana minulla on tietysti ammattilaiseksi pitkä matka, koska kokemusta siitä ei ole vielä päässyt kertymään. Positiivisesta elämänasenteestani johtuen luulen kuitenkin kykeneväni motivoimaan ja tsemppaamaan muita kuntoutumaan ja saavuttamaan tavoitteensa. Minulla onkin suuri halu ja kyky tulla toimeen erilaisten ihmisten kanssa, sekä pyrkiä auttamaan heitä kykyjeni mukaan. (tarina 8, Liite 1/6)

Liikunnan harrastaja on voimakkaasti kiinnostunut itsestään, urheilusta ja mahdollisuudesta käyttää hyväkseen vuosien aikana oman harrastuksen kautta syntynyttä oman kehon kuvaa ja liikkumisen kokemuksia. Näkökulmana on subjektiivisuus, jossa käsitys omasta liikkumisen kyvystä on muodostamassa käsitystä siitä, miten terapian kohteena olevaa asiakasta voidaan tukea (tarinat 3,13,15,23).

Suurin osa harrastuksistani liittyy liikuntaan. Pääasiallisena harrastuksena minulla on salibandy, jota pelaankin 4-divisioonassa. Muita urheiluharrastuksia minulla on lenkkeily, luistelu ja jalkapallo. Muita harrastuksiani on lukeminen ja elokuvat. Kuitenkin urheilu on aina ollut pääasiallinen mielenkiintoni. / Luulisin että minusta

tulisi hyvä terveysalan ammattilainen. Ainakin minulla olisi hyvät lähtökohdat hyväksi tulemiseen. Esimerkiksi tulen hyvin toimeen erilaisten ihmisten kanssa ja urheilijana erilaiset urheiluvammat ja niiden hoitaminen ja kuntoutus ovat tulleet tutuiksi. Olen myös hyvin perillä urheiluun kytkeytyvistä terveyden edistämiskeinoista. Omasta mielestäni myös terveyden teoreettinen puoli on hyvin hallussa (kirjoitinhan terveystiedosta yo-kokeissa E:n). (tarina 13, Liite 1/11)

Uuden etsijä on todennut käynnissä olevan koulutuksen, ammatin tai elämäntilanteen sellaiseksi, että uuden hakeminen on edessä. Liikunnallisuus ja kokemukset oman terveyden hoitamisesta, sekä kiinnostus toimintakykyyn ja siihen vaikuttamiseen ovat ohjanneet yksilöitä hakeutumaan fysioterapia-alalle. (tarinat 2,10,12,17,19,22)

Olen suorittanut yliopistotutkinnon (tutkintoala jätetty pois). / Päätökseeni opiskella itselleni toinen ammatti on osaltaan vaikuttanut x-virastolla (nimi poistettu) saamani työkokemus. Nykypäivänä työtilanne x-alalla (nimi poistettu) on vaikea, tarjolla on lähinnä lyhytaikaisia määräaikaisuuksia, koska vakituisia työpaikkoja.. / Kiinnostuin fysioterapiasta ammattina ja tieteenalana omakohtaisten liikuntakokemusten myötä. Säännöllisen, muun muassa kuntosaliharjoittelun, myötä olen havainnut moninaisia positiivisia vaikutuksia fyysisessä ja henkisessä hyvinvoinnissani. Olen aina harrastanut liikuntaa, aikaisemmin harrastin lenkkeilyä ja harjoittelin säännöllisesti uintia x-uintiseurassa (nimi poistettu). (tarina 19, Liite 1/17)

7.3. Johtopäätökset

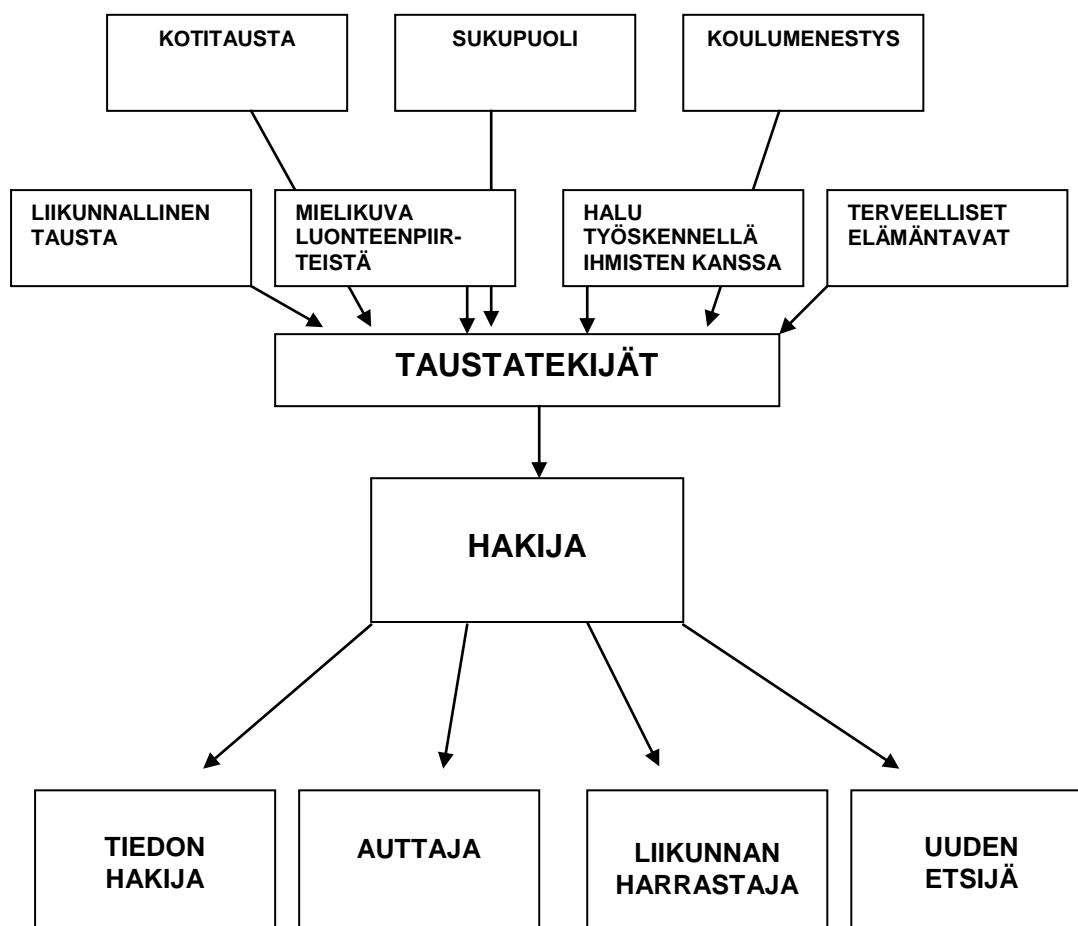
Oulun seudun ammattikorkeakoulun fysioterapian koulutusohjelmaan vuoden 2008 kesällä pyrkineet hakijat kuvasivat hakeutumisen syiksi halun selvittää elimistön toimintaan ja toimintakykyyn vaikuttavia tekijöitä, halun auttaa ihmisiä, urheilusta saatujen kokemusten hyväksikäyttö tulevassa ammatissa, sekä tarve uudelle ammatille tai muutokselle elämässä. Hakeutumisen tekijöissä painottui liikunnan, terveydenhuollon tai fysioterapian alueelta saatu kokemus.

Analyysin mukainen kokonaishahmo on luomassa yleistä kuvaa hakijasta. Yksityiskohtien analyysi syventää näkemystä hakijan toiminnan taustalla olevista tekijöistä. Kokonaishahmona tiedon hakija, auttaja, liikunnan harrastaja ja uuden etsijä ovat edellä kuvatun kaltaisia.

Narratiivien välillä ei ole nähtävissä selkeitä ja suoria yhteyksiä. Tiedon hakijan näkökulma ja motiivi hakeutumiseen kohdistuu elimistön toimintaan, auttajalla vuorovaikutukseen, liikunnan harrastajalla itsensä toteuttamiseen ja uuden hakijalla elämän muutoksen tarpeeseen.

Jonkinlaisia yhteyksiä on löydettävissä yksilöiden taustatekijöistä. Hakijat kertovat portfolioissaan omista harrastamisistaan, hakeutumiseen vaikuttaneista tekijöistä ja henkilökohtaisista käsityksistään ammattiin vaadittavista luonteenpiirteistä. Kaikilla hakijoilla yhteisinä tekijöitä on muun muassa liikunnallinen tausta. Liikunnan harrastaminen on kuntoilu-tyyppistä tai hakijalla on kilpaurheilutausta. Liikunta on merkittävässä määrin ollut rakentamassa yksilön mielikuvaa itsestään ja antanut kokemuksia oman vartalon käytöstä ja sen myötä myös vammat ovat tulleet tutuksi. Liikunta itsessään on herättänyt mielenkiinnon fysioterapiaa kohtaan tai ollut vammojen syntymisen kautta ohjaamassa hakijaa fysioterapian pariin. Kaikilla hakijoilla on myös mielikuva fysioterapeuttin ammatissa vaadittavista luonteenpiirteistä. Sen mukaan fysioterapeutti on tasapainoinen, sosiaalinen, rauhallinen ja iloinen. Kaikki hakijat korostivat terveellisten elämäntapojen merkitystä ja siten siinä on nähtävissä hakijoiden mielikuva paitsi fysioterapeuttin ammatissa vaadittavasta terveydestä, myös yleinen näkemys vaadittavista ominaisuuksista koko terveydenhuoltoalalla. Aiemmissä tutkimuksissa on (Murray ym. 1990, French ym. 1994, Barribal ym. 1996) havaittu yksilön auttamisen halun ja hoitamisen halun yhteys ammatin valintaan. Olennaiseksi tekijäksi tässä tutkimuksessa kaikilla hakijoilla nousi halu työskennellä ihmisten kanssa. Myös kotitaustalla, koulumenestyksellä ja sukupuolella on merkitys hakeutumiselle. Saman asian ovat Mäkinen ym. (1991, 207–213) ja Vuorinen ym. (2000, 49) todenneet tutkimuksissaan. Oulun seudun ammattikorkeakouluun hakeutuminen sukupuolen perusteella on nähtävissä taulukossa 2 (13). Yksilön toiminnan taustalla on

Sinialon (1986, 64–77) mukaan sosiaalinen tausta ja koulutus, jotka vaikuttavat koulutukseen valikoitumisessa. Tässä yhteydessä ne ovat osin olleet tekijöitä, jotka ovat saaneet yksilön hakeutumaan fysioterapia-alalle. Hakeutumisen taustatekijöiden yhteyksiä narratiiveihin kuvaa kuvio 4.

Kuvio 4. Hakeutumisen taustatekijöiden yhteydet narratiiveihin.

Hakijoiden narratiiveja tarkasteltaessa on nähtävissä niiden erot. *Tiedon hakijan* hakeutumisen motiivina on ensisijaisesti ollut subjektiivinen tarve saada tietoa. Hän on hakeutunut pääsykokeisiin sisäisen halun ja mielenkiinnon vuoksi. Taustalla on ajatus päästä oppimaan asioita, jotka vaikuttavat yksilön toimintakykyyn ja mahdollisuuksiin, sekä halu ymmärtää toiminnan taustoja. Tämä näkyy Kuittisen (1990, 90–93) mukaan opiskelijan tapana rakentaa opiskelunsa orientaatiota oman elämäkokemuksensa lähtökohdista. Tiedon saamisen tarve ei tullut esille muissa narratiiveissa. *Auttaja* korostaa erityisen suurta halua auttaa toisia ihmisiä ja halua hoitaa. Tässä narratiivissa hoitamisen näkökulma on vahvimmillaan. Hakijan sisäinen tarve hoitaa tulee esille ja on ollut hakeutumiseen johtavana tekijänä. Tämä tulee esille myös Vanhanen-Nuutinen ym. (2005, 97) ammatillisen orientaation tutkimuksessa, jossa asiantuntijuuteen ja vuorovaikutukseen suuntautumisen osa-alueilla tulee esille hoitamisen halu. *Liikunnan harrastajalla* on halu käyttää liikunnallisia kykyjään hyväksi. *Liikunnan harrastajalla* lähtökohtana hakeutumiselle on ollut *tiedon hakijan* tavoin subjektiivinen halu. Tätä selittää osin kilpaurheilutausta. Oletettavaa on, että kilpaurheilussa tuloksia saadakseen yksilön on keskityttävä omaan itseensä ja suoritukseensa. Tämä näkyy *liikunnan harrastajan* narratiiveissa tietäntyyppisenä minäkeskeisyyden vivahteena. *Uuden etsijän* hakeutumisen lähtökohtana on ollut elämäntavan tai ammatin muutos. Herättävänä tekijänä on usein ollut omakohtaisen liikunnan vaikutus terveyteen. *Uuden etsijän* narratiivissa nousee esille sattuman merkitys. Mikäli esimerkiksi liikunnasta saatu kokemus olisi ollut negatiivinen, hakija ei olisi hakeutunut fysioterapian pääsykokeisiin. Olennaista on muistaa, että kukin hakija toimii omista lähtökohdistaan ja omien tarpeidensa pohjalta. Panhelainen (1986, 31–43) näkee, että yksilön ammatillisten ja opintoalaa koskevien tavoitteiden merkitys vaihtelee yksilöstä toiseen, kuten myös niiden painoarvo.

8. POHDINTA

Monella taholla on todettu koulutukseen hakeutumisen tekijöiden kartoittamisen tarve (Opetusministeriö 2001, 1 – 3, Mäkinen ja Nurmi 2003, 170, Kurunsaari 2006, 129). Jo vuoden 1991 aikana on todettu että nuorten ammatillisen koulutuksen keskeyttäminen on lisääntynyt (Stenström 1991, 273). Tästä huolimatta luotettavien tutkimusten määrä on vähäinen. Yhteiskunta panostaa yksilön koulutukseen valmentuen yksilöitä terveydenhuoltoalan ammatteihin pyrkien näin turvaamaan terveydenhuoltoalalla työntekijöiden riittävän määrän. Keskeyttämisriski jää motivoituneiden opiskelijoiden kesken oletettavasti pienemmäksi ja siten yhteiskunnan asettama kustannuspanos saa vastineen valmistuneena ammattilaisena. On merkityksellistä saada koulutukseen juuri ne henkilöt, jotka ovat kiinnostuneet alasta ja motivoituneet opiskelemaan.

Tämän tutkimuksen keskeisten käsitteiden mukaisesti ammatilliseen koulutukseen hakeutumiseen vaikuttavia tekijöitä ovat biologisesti määräytyvät tarpeet, sisäiset tekijät, toimintatekijät ja muutostekijät. Ihmisen perustarpeet luokittelevat syntyviä mielenkiinnon kohteita. Ympäristö, kasvatus ja kokemukset ovat muokkaamassa ihmistä ja antamassa hänelle virikkeitä kehittymiseen. Motivaatio toiminnalle syntyy näiden tekijöiden pohjalta (sisäiset tekijät). Kiinnostus ja kokemukset ohjaavat ihmistä säätelemään toimintaansa, hakeutumaan itseä kiinnostavalle alalle (toimintatekijät). Yksilöiden väliset erot aiheuttavat variaatioita niissä tekijöissä, jotka ovat vaikuttaneet yksilön hakeutumiseen (muutostekijät) ja oppilaitos suorittaa valikoinnin. Tämän tutkimuksen tuloksia verrattaessa ilmiön keskeisiin käsitteisiin on nähtävissä, että hakeutumisen syitä ydinepisodien perusteella ovat liikunnallinen tausta (ilmiön toimintatekijät), kiinnostus kouluaineisiin (ilmiön sisäiset tekijät), käsitys itsestä (ilmiön sisäiset tekijät), kokemus terveydenhuoltotyöstä (ilmiön toimintatekijät), kokemus fysioterapiasta (ilmiön toimintatekijät), kotitausta (ilmiön sisäiset tekijät), halu toimia ihmisten hyväksi (ilmiön toimintatekijät), käsitys fysioterapeutin ammatista (ilmiön toimintatekijät) ja mielenkiinto fysioterapian tiettyä aluetta kohtaan eli alaan fysioterapeuttina tulevaisuudessa (ilmiön toimintatekijät). Tämän tutkimuksen tulokset painottuvat näkyvimmin ilmiön keskeisistä käsitteistä sisäisten ja toimintatekijöiden alueelle.

Odottamattomaksi elementiksi nousee useimmiten jokin tapahtuma, joka on yksilölle vahva kokemus ja on ohjaamassa hakijaa fysioterapia-alalle. Yksilön elämän odottamaton tapahtuma on saanut hänet kiinnostumaan fysioterapiasta ja siten hän on asettanut toiminnalleen tavoitteen, joka ilmenee viitekehyksen muutostekijöissä. Lineaarinen yhteys ilmiön keskeisten käsitteiden ja tulosten välillä jää heikoksi. Yhteys voidaan tulkita, mutta on pohdittava tämän tulkinnan relevanttiutta. Aiempien tutkimusten keskeiset käsitteet kuvaavat toiminnan lainalaisuuksia ihmisen toiminnan perusteiden tasolla, kun taas tämän tutkimuksen tulokset kuvaavat sitä toiminnallisella tasolla. Tulosten tasoero hakeutumisen tekijöihin verrattuna on kuitenkin ymmärrettävää, sillä harva ihminen pohtii toimintansa perusteita vietti-, tai motivaatiotasolla. Ymmärrettävää on, että hakijat ovat kuvanneet hakeutumiseen johtaneita tekijöitä itselleen luontevalla tavalla, toiminnan tasolla.

Kokonaishahmon perusteella hakeutumisen taustalla ovat tiedon halu, auttamisen halu, liikkussa opitun ja koetun hyödyntämisen mahdollisuus työssä, sekä uuden etsiminen. Siten tämän tutkimuksen tulos vastaa osin aiemmin suoritettuja tutkimuksia (Murray ym. 1990, French ym. 1994, Barribal ym. 1996, Rossiter ym. 1998, Vanhanen 2000, Mäkinen ym. 2003), joissa todettiin ammatilliseen koulutukseen hakeutumisen syiksi halu ihmisläheiseen ammattiin, halu auttaa tai hoitaa toisia ihmisiä. Mielenkiintoa herättäväksi tekijäksi nousee voimakkaasti tämän tutkimuksen tuloksissa erilaisten kokemusten merkitys hakeutumiselle.

Kokemuksen merkitys koulutuksen mielenkiintoa herättävänä tekijänä on nähtävissä portfolioissa. Viisitoista kirjoittajaa kahdestakymmenestäneljästä kertoo elämänvaiheistaan ja sen aikana koetuista tapahtumista, jotka ovat johtaneet fysioterapiakoulutukseen hakeutumiseen. Tapahtumat ja kokemukset linkittyvät voimakkaasti kertomusten ydinepisodeihin ja odottamattomiin tapahtumiin kaikissa muodostuneissa hakijaprofiileissa. Kokemuksen ilmeneminen oli joko mieleen painunut ja siten merkityksellinen tapahtuma, tai se tekijä, joka herätti mielenkiinnon fysioterapiaopintoja kohtaan. Hakijanarratiiveittain kokemuksen vaikuttavuuden tarkastelua tehtäessä on nähtävissä, ettei kokemuksellisuuden lajilla ollut merkitystä, eikä kokemus ei ollut riippuvainen narratiivin tyypistä. *Auttajalla* saattoi olla kokemus liikunnasta samalla tavoin, kuin *urheilijallakin*. Kokemuksen

jakautumista hakijoittain kuvanee taulukko 3. Taulukosta on nähtävissä, että *tiedon hakijoilla* kokemuksen merkitys hakeutumisen tekijänä oli suurempi kuin muiden profiilien omaavilla hakijoilla.

Taulukko 3. Kokemuksen merkitys fysioterapiakoulutukseen hakeutumiselle.

Narratiivi	Kokemus	Muodostettu tarina
<i>Tiedon hakija</i>	kokemus vamman syntymisestä, kokemus potilaana olosta, kokemusomaisen fysioterapiasta, työkokemus	4,6,7,11,16,20
<i>Auttaja</i>	kokemus opiskelusta, kokemus vanhemman sairastumisesta, työkokemus, kokemus liikunnasta	9,14,18,21
<i>Liikunnan harrastaja</i>	kokemus liikunnasta, kokemus vammoista, kokemus fyysisestä kuormituksesta	3,13,15, 23
<i>Uuden etsijä</i>	kokemus liikunnasta, kokemus fysioterapiasta asiakkaana,	19,22

Koulutukseen hakeutumisen taustalla on tutkimusten mukaan kotitausta, koulumenestys ja sukupuoli (Mäkinen ym. 1991, Vuorinen ym. 2000). Tutkimusmateriaalissa se on nähtävissä hakijoiden kirjoittamissa portfolioissa. Useampi hakija kuvaa kodin asenteen kouluttautumista kohtaan ja vanhempien tai sisarusten ammatin merkityksen olleen vaikuttava tekijä fysioterapia-alalle suuntautumisessa (tarinat 9, 12, 22,), joskaan niiden vaikutuksen ei voi katsoa olleen merkittävän.

Tutkimusmateriaalista oli huomattavissa hakeutuvien tarve tuoda esille heille syntynyttä mielikuvaa sosiaali- ja terveysalalla tarvittavista luoteenpiirteistä ja esittää itsensä edullisessa valossa. Ihminen luo itsestään sekä tietoista että tiedostamatonta mielikuvaa muille kertomalla niitä piirteitä itsestään, joita katsoo tilanteen vaativan (Järvinen ym. 1993, 52). Myös Hawthorne-efekti on kirjallisuuden

mukaan tutkimuksen virhetekijänä olennainen. Tietoisuus siitä, että tutkittava on tarkastelun kohteena vaikuttaa kohdehenkilön toimintaan, tätä on kuitenkin vaikea ennakoita (Paunonen 1997, 211). Tämän tutkimuksen tuloksia on tarkasteltu narratiivisen näkökulman kautta ja sen mukaan ei ole tärkeää miten toiset hahmottavat yksilön. Sen sijaan merkityksellistä on se, millaisia käsityksiä yksilöllä on itsestään (Vuokila-Oikkonen ym. 2003, 84–89). Koska narratiivinen näkökulma tuottaa yksilön kertomuksen kautta kuvaa siitä käsityksestä joka yksilöllä itsestään on, miellyttämisen halulla on jonkinlainen vaikutus tutkimuksen tuloksiin ja se on otettava huomioon tuloksia tarkasteltaessa. Miellyttämisenhalu näkyi tutkimusmateriaalissa pääasiassa hakijoiden kuvauksissa itsestään ja liikunnan harrastuneisuuden korostamisessa. Materiaalista oli nähtävissä myös se, että hakijat mieltävät fysioterapeutin urheilulliseksi tai liikunnalliseksi, jämäkäksi ja kykeneväksi sosiaaliseen kanssakäymiseen potilaiden kanssa. Kyseinen näkökulma korostui hakijoiden liikunnallisuuden kuvauksessa erityisesti niillä henkilöillä, joiden liikunnallisuus ei ollut kilpaurheilutaustaista tai liikunnan harrastaminen oli vähäisempää (tarinat 6, 8, 9, 17, 19, 21, 22).

Vanhanen-Nuutisen ja Janhosen (2005) määrittelemät orientaatioryhmät ovat sisällöllisesti lähellä tässä tutkimuksessa esille nousevia hakeutumisen tekijöitä (taulukko 1), vaikka Vanhanen-Nuutisen ja Janhosen tulkinta ei määrittelekään asiaa fysioterapian näkökulmasta. Vahvimaksi tekijäksi tässä tutkimuksessa nousee fysioterapiaa opiskelemaan pyrkivillä halu saada tietoa kehon toiminnan lainalaisuuksista ja terveyteen vaikuttavista tekijöistä (1. Tiedon hakija), jota voi verrata asiantuntijuuteen suuntautumiseen Vanhanen-Nuutisen ym. (jatkossa VN) kategorisoinnin mukaan. Myös asiakkaiden auttamisen mahdollisuus on saanut hakijat hakeutumaan pääsykokeisiin (2. Auttaja). VN:n mukaan kyseessä on vuorovaikutukseen suuntautuminen. Hakijoilla on tarve tukea asiakkaita mm. toimintakyvyn parantamisessa ja terveellisissä elämäntavoissa. Fysioterapiakoulutukseen hakeutuvilla on kokemusta liikunnasta ja sen tuottamista tuki- ja liikuntaelimistön vaurioista ja siten kokemusta joko henkilökohtaisesti fysioterapiasta asiakkaana tai omaisen fysioterapiasta, sekä terveydenhuoltoalan muiden palvelujen käyttämisestä (3. Liikunnan harrastaja). Liikunnan harrastaja haluaa käyttää osaamistaan liikunnan alueelta tulevassa työssään hyväksi.

Kyseiselle profiilille ei ole vastaavaa VN:n mukaista kategoriaa. Ihmisen halu kehittyä ja hakea haasteita on ohjaamassa yksilöitä uuden alan pariin, elämäntilanteiden vaihtumisten myötä mahdollistuu uuden ammatin hankkiminen (4. Uuden etsijä), jonka VN määrittelee ansiotyöhön suuntautumiseksi. Siten siis VN:n tutkimuksen tulokset ovat yhtenevät tämän tutkimuksen tulosten kanssa. Poikkeuksena on liikunnan harrastaja-profiili, jonka hakeutumisen lähtökohtaa ei löydy VN:n suorittamasta luokituksesta. Kuitenkin on olemassa tekijöitä, jotka vaikuttavat yksilöiden hakeutumiseen juuri fysioterapian koulutusohjelmaan. On nähtävissä viitteitä siitä, että määräävä tekijä on työn luonteessa. Sairaanhoidaja hoitaa ja fysioterapeutti terapeuti, jolloin hoitamisen objektina on potilas, mutta terapia kohdistuu subjektiin, toimivaan ja osallistuvaan yksilöön.

Perhon (1982, 260) mukaan merkityksellisintä hakeutumiselle on se, kuinka aktiivisesti hakija on hakeutumassa alalle. Narratiiveista on nähtävissä hakijoiden vakaa päätös hakeutua opiskelemaan fysioterapiaa. Hakijat käyvät keskustelua itsensä kanssa siitä, mikä on oikea ala heille ja keskustelua käydessään kertovat kokeilleensa monia aloja, kuitenkin aina palaten ajatukseen tai haaveeseen fysioterapiasta ammattina. On siis nähtävissä hakijoiden sisäinen tarve hakeutumiselle ja siten sen merkitys korostuu hakeutumisen tekijöissä.

Fysioterapiakoulutukseen hakeutuneista henkilöistä 7 oli miestä ja 17 naista. Voidaan miettiä onko tässä kyse ollut valikoitumisesta sukupuolen mukaisesti (Kivirauma ym. 1986). Taulukon 2 mukaisesti on nähtävissä sosiaali- ja terveysalalle hakeutuneissa naisten suurempi määrä verrattuna tekniikan yksikön hakijamäärään. Tämä vahvistaa Kivirauma ym. tekemän tutkimuksen tuloksia, joiden mukaan sukupuolella on vaikutusta koulutukseen hakeutumisessa. Kiinnostusta herättää huomio, että Kivirauma ym. tekemä tutkimus on vuodelta 1986 ja siitä huolimatta sen tulokset antavat viitteitä tulosten vastaavuudesta nykypäivänä koulutukseen hakeutuneilla fysioterapiaopiskelijoilla.

Tutkimustuloksia tarkastellessani mietin ihmisen toiminnan lainalaisuuksia. Syy kaikelle mitä ihminen tekee, on todennäköisesti hänen omista tarpeistaan lähtevää. Toiminta voidaan kätkeä näennäisesti hyväksyttävämpään muotoon, kuten

esimerkiksi hoitamisen tarpeeseen. Mistä siis on syntynyt tarve hoitamiselle? En väitä, että tässä yhteydessä hoitamisen tarpeen taustalla olisi jokin muu tekijä kuin mainittu, mutta se on mahdollista. Yksilöllä on tarve toteuttaa itseään, saada kokemus olla tarpeellinen, tarve olla vahva, tai käyttää valtaa. Lähtökohtaisesti Maslowin (1998) hierarkian mukaan yksilöllä on toimintansa taustalla tarpeet, joita hän toteuttaa.

Narratiivisen tutkimuksen luotettavuuteen kriteerit ovat Lieblichin mukaan laajuus (width), johdonmukaisuus (coherence), oivalluskyky (insightfulness) ja niukkuus/tiivistäminen (parsimony) (Vuokila-Oikkonen ym. 2003, 105). Laajuudella tarkoitetaan tutkimuksen tulosten monipuolista ja rikasta esitystä, jolloin riittävien havaintojen saaminen aineistosta on merkityksellistä. Tässä tutkimuksessa on pyritty analysoimaan tuloksia narratiivisen näkökulman kautta. Tutkimuksessa näkyy tulosten kylläisyys, tuloksissa toistuvat samat tai samantyyppiset tekijät. Laajuuden tästä johtuen voidaan päätellä olevan riittävän. Analyysiprosessia on pyritty kuvaamaan mahdollisimman tarkasti tutkimuksen ymmärrettävyyden ja luettavuuden takaamiseksi ja tutkimustulosten todentamiseksi on käytetty suoria lainauksia aineistosta. Johdonmukaisuutta on pyritty toteuttamaan tarkan tutkimusprosessin kertomisella ja vertaamalla tuloksia aiempiin tutkimuksiin ja niukkuutta tiivistämällä analyysin tuloksia pieneen käsitelmäärään. Oivalluskyvyllä Vuokila-Oikkosen mukaan tarkoitetaan innovatiivisuutta analyysin esittämisessä. Pyrkimys siihen on ollut, oivalluskyvyn ja johdonmukaisuuden toteutuminen jäänee kuitenkin lukijan arvioitavaksi.

Tämän tutkimuksen aineisto perustuu hakijoiden ennen pääsykokeita kirjoittamiin portfolioihin. Hakeutumisen yhteydessä hakijoille on annettu ennakotehtäväksi portfolion kirjoittaminen. Tehtävän instruktiossa on määritelty tarkasti ne alueet, joista halutaan hakijan kirjoittavan. Tutkimuksen luotettavuuden kannalta on pohdittava miten tarkka instruktio on vaikuttanut portfolioiden muodostumiseen. Mikäli hakijat olisivat saaneet kirjoittaa omista lähtökohdistaan vapaasti, olisiko jotain tietoa ollut mahdollisesti saatavissa enemmän? On kuitenkin oletettavaa, että tuotos olisi voinut jäädä vähäisemmäksi, sillä kirjoittajat pääsääntöisesti ovat nuoria, joiden elämäkokemus ja kokemus fysioterapia-alasta on vähäinen. Tämän

tutkimuksen näkökulmasta tarkasteltuna koin ongelmana sen, miten valmis tutkimusmateriaali vastaa tutkimuskysymykseen. Hakijat ovat kirjoittaneet portfolionsa annetun tehtävän mukaisesti. Tehtävää ei oltu tarkoitettu määrittelemään fysioterapia-alan koulutukseen liittyviä hakeutumisen tekijöitä. Kirjoitettujen portfolioiden sisällöstä oli tulkittava tutkimuskysymyksen määrittelemät tekijät. Mikä vaikutus tällä oli tutkimuksen luotettavuuteen ja tulkinnanvaraisuudella tutkimuksen tuloksiin?

Tutkijana olen miettinyt, mitä merkitystä tutkimuksen luotettavuudelle on kokemattomuudellani tutkimuksen tekijänä. Kokematon tutkija voi jättää huomioimatta tutkimuksen suorittamisen eri vaiheissa tekijöitä, joilla on vaikutusta tutkimuksen tuloksiin. Narratiivisen tutkimuksen analyysissä tutkija suorittaa analyysiä muodostaen narratiiveista ymmärryksensä mukaisia yhteisiä nimittäjiä ja käsitteitä. Voidaan siten pohtia, mitä autenttista materiaalia häviää tulkinnassa, suorista lainauksista huolimatta.

Tulosten analyysissä olen pyrkinyt luokittelemaan hakijat profiileihin niiden tekijöiden mukaan, jotka ovat nousseet voimakkaimmin narratiiveista esille. Olen pohtinut ja palannut usein alkuperäiseen materiaaliin varmistuakseni päätöksen oikeellisuudesta. Tuloksia olen analysoinut yksityiskohtien analyysin ja kokonaishahmon analyysin perusteella. Kokonaishahmon perusteella tehty tulkinta oli suhteellisen helppo tehdä. Tutkijana mietin oliko tulkinta helppo siksi, että se vastasi omaa mielikuvaani vai siksi, että se tuki yleisiä ammattikunnassa olevia käsityksiä koulutukseen hakeutumisen tekijöistä. Tutkimuksen tekemisen jälkeen käydyissä kollegiaalisissa keskusteluissa on noussut esille tutkimuksen tuloksiin viittaavia samanlaisia käsityksiä koulutukseen hakeutumisen syistä. Yleistämisen ja synteessin tekemistä on helpottanut elämäkokemus ja työstä saatu kokemus.

Yksityiskohtien analyysi perustuu narratiiveille, jotka on muodostettu siitä käsityksestä, jonka olen saanut hakijan kirjoittamasta portfolioista. On olennaista kysyä, olenko osannut tulkita alkuperäistä tekstiä oikein ja poimia olennaiset asiat siitä. Oletettavaa on, että tulkinta ei täysin tavoita sitä ajatusta, joka kirjoittajalla on ollut. Toisaalta kaikki ihmisten välinen vuorovaikutus, olipa se sanallista tai kirjallista,

perustuu tulkinnallisuuteen. On aina hyväksyttävä se tosiasia, että jotain jää ymmärtämättä ja siten sillä on vaikutuksensa tutkimukseen.

Tutkimuksen luotettavuutta lisää se, että sain tutkimusmateriaalin luettavakseni heti hakijoiden pääsykokeiden ja haastattelujen jälkeen. Tutkijana en ollut tekemisissä tutkittavien kanssa, joten sekä tutkijan että tutkittavien vaikutus toisiinsa jäi pois. Luotettavuutta lisää myös se, että käytetyn kaltainen hakuprosessi on ollut Oulun seudun ammattikorkeakoulussa käytössä jo vuosia ja sen voidaan katsoa tuottavan sitä materiaalia, jota sillä pyritään saamaan.

Koulutukseen hakeutuminen ja koulutuksen keskeyttäminen ovat olleet tutkimuksellisen mielenkiinnon kohteena 80- ja 90-luvulla. Tämän tutkimusraportin viitekehykseen liittyvät tutkimukset ovat osin suhteellisen vanhoja, mikä vaikuttaa tutkimuksen luotettavuuteen. Aiempien tutkimusten jälkeen sekä koulutusjärjestelmä että aika on muuttunut muun muassa tietoteknisten mahdollisuuksien osalta. Siten tämän tutkimuksen tulosten suora vertaaminen aiemmin tehtyihin tutkimuksiin ja niiden tuloksiin ei ole täysin relevanttia. Lisäksi osa tutkimuksista on tehty ulkomailla ja aiempien tutkimusten kohderyhmänä ovat olleet pääsääntöisesti hoitotyöntekijät tai alan opiskelijat. Tulokset eivät ole suoraan sijoitettavissa suomalaiseen koulutusjärjestelmään ja verrattavissa suomalaisiin tutkimustuloksiin tai fysioterapian koulutusalueeseen. Tämän tutkimuksen tulosten arviointia on siten hyvä tarkastella kriittisesti. Lähteinä olen joutunut käyttämään suhteellisen vanhoja tutkimuksia, toisaalta uudempia tutkimuksia ei koulutukseen hakeutumisen alalta ole olemassa. Osa käytetyistä tutkimuksista on tästä johtuen pro-gradu tasoisia ja siten niiden luotettavuus lähdemateriaalina voidaan kyseenalaistaa.

Voidaan pohtia olisiko ammatillisessa koulutuksessa vaadittava työkokemusta terveydenhuoltoalalta yhtenä hakeutumisen kriteerinä. Kokemus työstä selkeyttäisi hakijoiden tavoitteita ja antaisi mielikuvaa terveydenhuoltoalasta. Kokemuksen saaminen lisäksi sitouttaisi opiskelijoita paremmin opiskeluun ja helpottaisi koulutuksen teorian tiedon sisäistämistä. Opiskelijoiden motivaation säilymisen kannalta olisi myös olennaista kyetä rakentamaan ammatillisen koulutuksen sisältö sellaiseksi, että saadut kokemukset tukisivat tiedon rakentamista ja koulutuksessa

tiedon rakentaminen tukisi kokemusten hyväksikäyttöä. Tämän tutkimuksen tulokset tuovat lisätietoa fysioterapiaopiskelijoiden hakeutumisen tekijöistä. Tuloksia voi käyttää hyväksi arvioitaessa Oulun seudun ammattikorkeakoulun pääsykokeiden ja koulutusohjelman sisältöä.

Lähteet

Aittola T. 2000. Nuorten arkipäivän oppimisympäristöt. Kirjassa Koti kasvattajana, Elämä opettajana. Lauriainen Leena (toim). Atena kustannus, WS Bookwell Oy Juva.

AMKOTA / Opetusministeriö. Keskeyttäneet ja keskeyttämisen syyt ammattikorkeakouluittain 2004

http://amkota2.csc.fi:8080/pls/portal/docs/PAGE/AMKOTADOKUMENTTIKIRJASTO_UUSI/TILASTOT/2004AMKOTATILASTOT/17.PDF [internet-lähde] [viitattu 16.9.2007] [Tarkistettu 5.5.2009]

AMKOTA / Opetusministeriö. Keskeyttäneet ja keskeyttämisen syyt ammattikorkeakouluittain 2006.

http://amkota2.csc.fi:8080/pls/portal/docs/PAGE/AMKOTADOKUMENTTIKIRJASTO_UUSI/TILASTOT/2006AMKOTATILASTOT/KESKEYTTAMISENSYYTAMKNUORET.PDF [internet-lähde] [viitattu 16.9.2007] [Tarkistettu 5.5.2009]

Asetus ammattikorkeakouluista.

<http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2003/20030352?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=352%2F2003> [internet-lähde] [viitattu 5.10.2008]

Asetus ammattikorkeakouluopinnoista.

<http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/1995/19950256> [internet-lähde] [viitattu 5.10.2008]

Antikainen A. 1999. Kasvatus, elämäntilanne ja yhteiskunta, WSOY Porvoo.

Barribal L, While A 1996. The similarities and differences between nurses with different career choice profiles: findings of an interview survey. Journal of Advanced Nursing, 23, 380 – 388.

Battersby J. L. 2006. Narrativity, self and self-representation. Narrative, Vol. 14, No. 1. Kurssimateriaali KTEY.0011 LATU.

Boldt, 1998. Showing the way responses and approaches to the needs of students and early school leavers. Marino Institute of Education , Dublin.

Brockmeier, J. 2004. "What Makes a Story Coherent?" Pp. 285-306 Teoksessa Communication and Metacommunication in Human Development, edited by Angela Uchoa Branco and Jaan Valsiner. Greenwich, Connecticut: Information Age Publishing.

Bruner J. 1986. Actual minds, possible worlds. Cambridge. MA: Harvard University Press.

Bruner J. 1990. Acts of meaning. Harvard University Press. Cambridge. England.

Ekola J 1992 Johdatusta ammattikorkeakoulupedagogiikkaan. Teoksessa Johdatusta ammattikorkeakoulupedagogiikkaan Ekola J (toim.) WSOY:n graafiset laitokset Juva.

French S, Watters D, Matthews D 1994. Nursing as a career choice for women in Pakistan. *Journal of Advanced Nursing* 19, 140 – 151.

Haapakorpi 2006. Kun projekti päättyy, mitä jää jäljelle? Ammatillisen koulutuksen arviointi ja koulutuksen keskeyttämisen vähentämisen projektit ammatillisissa oppilaitoksissa. ESR-projektien kehittämien toimintamallien vakiinnuttamisen arviointia. Opetushallitus, Helsinki.

Haaksiala L 2002. Osa meistä on seikkailijoita. Oulun yliopisto, Kasvatustieteen pro gradu-työ. Oulu.

Heikkinen H. L. T. 2002 (a). Narratiivisuus – ei yksi vaan monta tarinaa. Teoksessa Minussa elää monta tarinaa. Kirjoituksia opettajuudesta. Heikkinen H.L.T & Syrjälä L (toim.). Kansanvalistusseura. Dark Oy, Vantaa.

Heikkinen H. L. T 2002 (b). Opettajuus narratiivisena identiteettinä. Teoksessa Oppiminen ja asiantuntijuus. Eteläpelto A & Tynjälä P (toim.). WSOY. Helsinki.

Heikkinen H. L.T. 2001. Narratiivinen tutkimus – todellisuus kertomuksena. Teoksessa Ikkunoita tutkimusmetodeihin. Aaltola J ja Valli R (toim). PS-kustannus. Gummerus Oy. Jyväskylä.

Heikkinen H. L. T. 2000. Tarinan mahti – narratiivisuuden teemoja ja muunnelmia. Lehdessä Tiedepolitiikka 4/00.

Hirsjärvi S, Remes P, Sajavaara P 2008. Tutki ja kirjoita. Otavan Kirjapaino Oy, 13. – 14., osin uudistettu painos. Keuruu.

Hirsjärvi S, Laurinen L & tutkijaryhmä. 2000. Kasvatustraditiot ja niiden muuttuminen. Kirjassa Koti kasvattajana, Elämä opettajana. Lauriainen Leena (toim). Atena kustannus, WS Bookwell Oy Juva.

Hulkko S 1998. Nurmekselaisten 9-luokkalaisten hakeutuminen toisen asteen koulutukseen keväällä 1997. Sosiaalinen tausta, kouluasenteet ja koulumenestys hakeutumisen taustalla. Oulun yliopisto, Pro gradu tutkielma. Kasvatustieteiden tiedekunta, Kajaanin opettajankoulutuslaitos.

Hyvärinen M. Kerronnallinen tutkimus. Kurssimateriaali KTEY.0011 LATU. Julkaisematon lähde. Kevät 2008.

Hänninen V 1999. Sisäinen tarina, elämä ja muutos. Väitös. Acta Universitatis Temperensis 696. Vammalan Kirjapaino Oy Vammala.

Hänninen V 1996. Tarinallinen terveystutkimus. Sosiaalilääketieteen aikakauslehti 33: 108-118. Sosiaalilääketieteen tieteellinen yhdistys.

Häyrynen Y, Kekäläinen T 1970. Ammattien ulottuvuudet. Helsingin yliopiston sosiaalipolitiikan laitoksen tutkimuksia 10. Helsinki.

Jatkuvan koulutuksen toimikunnan mietintö 1983. Komiteamietintö 62.

Järvinen P, Järvinen A 1993. Tutkimustyö metodeista. Tietojen käsittelyopin laitos. Tampereen yliopisto. Raportti C-1993-2.

Keskeyttäneet Oulun ammattikorkeakoulussa 2006 [intranet-aineisto OAMK] [luettu 16.9.2007]

Keskeyttäneet Oulun ammattikorkeakoulussa 2004 [intranet-aineisto OAMK] [luettu 16.9.2007]

Kivirauma J, Kivinen O 1986. Sukupuolen ja poikkeavuuden yhteiskunnalliset ja kulttuuriset luokitukset koulussa. Kasvatus 17/5. (380-393)

Koro J 1992. Itseohjautuvuuteen perustuva oppiminen. Teoksessa Johdatusta ammattikorkeakoulupedagogiikkaan Ekola J (toim.) WSOY:n graafiset laitokset Juva.

Kosonen P. A 1991. Oppilasvalinta ja ammatillisen koulutuksen tavoitteet. Näkökohtia yhteisvalinnan onnistuneisuudesta. Teoksessa Ammatillisen keskiasteen koulunuudistus. Teoriaa ja käytäntöä. Ekola J. (toim.). Jyväskylän yliopiston monistuskeskus. Jyväskylä.

Kuittinen M 1990. Kulttuuripääomaa etsimässä. Teoksessa Oppimistapahtuma, opiskelijoiden kulttuuripääoma ja opintokokemusten muutos. Silvonen J. (toim.) Psykologian tutkimuksia N:o 9. Yhteiskuntatieteiden tiedekunta, Joensuun yliopisto.

Kujansivu M 1995. Fysioterapeuttien hakeutuminen ammatilliseen lisäkoulutukseen. Pro gradu tutkielma. Jyväskylän yliopisto. Liikunta- ja terveystieteellinen tiedekunta. Jyväskylä.

Kurunsaari M 2006. ”Opiskelun edetessä on tullu enemmän ja enemmän sitä itseohjautuvuutta” fysioterapeuttiopiskelijoiden itseohjautuvuuskokemuksia ja itseohjautuvuuteen yhteydessä olevia tekijöitä ammattikorkeakouluopiskelun aikana. Licensiaattityö. Jyväskylän yliopisto.

Kyrö M 1983 Nuoret ammattitaidottomat työnhakijat Helsingissä 1982. Työvoimaministeriö. Työvoimapolitiittisia selvityksiä 48. Helsinki.

Laaksonen E 2004. Varusmiehestä opiskelijaksi selvitys varusmiespalveluksen vaikutuksista korkeakouluopintojen aloittamiseen ja jatkamiseen. Opetusministeriö, koulutus- ja tiedepolitiikan osasto. http://www.defmin.fi/files/337/2177_opm28.pdf [Internet-lähde] [viitattu 16.9.2007]

Labov, W, Waletzky J. 1997 Narrative Analysis: Oral Versions of Personal Experience. *Journal of Narrative and Life History* 7: 338. Kurssimateriaali KTEY.0011 LATU.

Lampinen L 1977. Oppimistulokset teknillisissä oppilaitoksissa. Ammattikasvatushallitus. Suunnittelutoimisto A no.1 Tampere.

Lampinen L 1978. Teknikko- ja insinöörikoulutuksen piirteistä, tavoitteista ja metodeista. Ammattikasvatushallitus.

Lehtonen K, Vismanen A, ja Lempiäinen K 1987. Fysioterapia – vastaus nykyajan stressiin ja kiireeseen. Kasvatustieteen laitos. Turun yliopiston offsetpaino. Turun yliopisto.

Maslow A. H 1998, Maslow on management, New York, Wiley.

Mikkonen I 1995. Työvoimapolitiittiseen aikuiskoulutukseen hakeutuminen ja koulutuksen kokeminen; koulutusmotivaatio, koulutukseen kohdistuneet odotukset ja niiden toteutuminen. Kansanterveyslaitoksen julkaisuja. Työministeriö. Työpolitiittinen tutkimus. Helsinki.

Murray M, Chambers M 1990. Characteristic of students entering different forms of nurse training, *Journal of Advanced Nursing* 13, 1099 – 1105.

Moisa J, Mustonen R 2000. Oma aktiivisuus – avain täydennyskoulutukseen. Kainuun luokanopettajien täydennyskoulutukseen hakeutuminen ja pääseminen sekä koulutuksen arviointi. Oulun yliopisto Pro gradu tutkielma. Kasvatustieteiden tiedekunta, Kajaanin opettajankoulutuslaitos.

Mäkinen J, Nurmi R 2003. Terveysalan ammattikorkeakouluopiskelijoiden opiskeluorientaatiot. *Kasvatus* 2/2003, 162.

Mäkinen J, Olkinuora E, Lonka K 2002. Orientations to Studying in Finnish Higher Education teoksessa *Perspectives on the age of the information society* Eero Pantzar (edit) Tampereen yliopistopaino Juvenes Print Oy.

Mäkinen R, Lehtivaara R-L, Valkonen S, 1991 Ammatilliseen koulutukseen pyrkiminen ja sijoittuminen. Teoksessa *Ammatillisen keskiasteen koulunuudistus*. Ekola J. (toim.). Kasvatustieteiden tutkimuslaitos. Jyväskylä.

Nummenmaa A, Vanhalakka-Ruoho M 1985. Toisen sukupuolen ammattiin suuntautuminen. Työvoimaministeriö. Työvoimapolitiittisia tutkimuksia 55. Helsinki.

Ohjaajan opas 2007. Oulun seudun ammattikorkeakoulu.

Olkinuora E, Mäkinen J 1999. Teoreettista taustaa ja kehittelyä teoksessa *Yliopisto-opiskelu ja sen kokeminen* Mäkinen & Olkinuora (toim.). Painosalama Oy Turku.

Opetusministeriö 2001. Opintojen keskeyttäminen sekä korkeakoulujen kokopäivä- ja osa-aikaopiskelu eräiden koulutustilastojen kehittämistyöryhmä.

http://www.minedu.fi/export/sites/default/OPM/Julkaisut/2001/liitteet/opm_509_2501_koul_tilastojen_kehryhma.pdf [internet-lähde] [viitattu 16.9.2007]

Palmgrén M 2006. Kadonneiden opiskelijoiden arvoitus? Kansalais- ja aluelähtöinen kehittämishanke Kemi-Tornion ammattiopistossa. Kemi-Tornion ammattikorkeakoulu.

Panhelainen M 1986. Humanistisen ja luonnontieteellisen alan opiskelijoiden opinto- ja ammattiorientaation kehitys. Kasvatustieteiden tutkimuslaitoksen julkaisuja. Jyväskylän yliopisto. Yliopiston monistuskeskus.

Patjas E 1976. Koulusuoritusten motivaatioperusta, Ahdistuneisuus ja suorituskriittisyys arvosanojen selittäjänä. Helsingin yliopiston kasvatustieteen laitoksen tutkimuksia 49.

Paunonen M 1997. Tutkimuksen luotettavuus. Kirjassa Hoitotieteen tutkimusmetodiikka. Toim. Vehviläinen-Julkunen K. Paunonen M. WSOY. Juva.

Peltonen M, Ruohotie P 1992. Oppimismotivaatio Teoriaa, tutkimuksia ja esimerkkejä oppimishalukkuudesta. Kustannusosakeyhtiö Otava Keuruu. Aavaranta-sarja.

Perho H 1982. Ammatti- ja opintosuuntautumisen luonne ja merkitys luokanopettajan opinnoissa. Joensuun korkeakoulun julkaisuja. A 23. Lappeenranta.

Piesanen E 1993. Aikuisopiskelijan opiskelumotivaation muotoutuminen ammatillisessa aikuiskoulutuksessa. Teoksessa Aikuisen positiivinen koulutusvalinta: Työssä vai koulussa oppiminen? Remes P (toim.). Kasvatustieteenlaitoksen julkaisusarja B Teoriaa ja käytäntöä 78. Kirjapaino Sisäsuomi Oy. Jyväskylän yliopistopaino.

Puurula A 1986. Study orientations as indicators of ideologies. University of Helsinki. Department of Teacher Education.

Polkinhorne D 1995. Narrative configuration in qualitative analysis. Teoksessa Life history and narrative. Hatch & Wisniewski (toim.). London Falmer, 5-23.

Rantanen P 2004. Valinnasta työelämään.

http://www.minedu.fi/export/sites/default/OPM/Julkaisut/2004/liitteet/opm_170_opm19.pdf?lang=fi [Internet-lähde] [viitattu 16.9.2007] [Tarkistettu 5.5.2009]

Rauste Von Wright M-L, von Wright J 1994. Oppiminen ja koulutus. 1. – 7. painos. WS Bookwell Oy Helsinki. WSOY. Helsinki.

Rossiter J, Bidewell J, Chan P 1998. Non-English speaking background high school students' attitudes towards the nursing profession. Journal of Advanced Nursing 27, 604 – 613.

Salmela-Aro K 2002. Mikä meitä liikuttaa: modernin motivaatiopsykologian perusteet. Salmela-Aro K, Nurmi JE (toim.), Jyväskylä. Ps-kustannus.
Sinisalo P 1986. Työvoimaura ja yksilön kehitys. Työvoimaministeriö. Työvoimapolittisia tutkimuksia 63. Helsinki.

Slotte V, Seppä S, Sääski J 2002, Terveysalan ammattikorkeakoulun opiskelijavalinta ja opintomenestys. Kasvatus 33 (3), 266–274.

Strawson G 2004. Against narrativity. Ratio (new series) XVII 4 December 2004 0034–0006.

Stenström M-L 1991. Opintojen keskeyttäminen keskiasteen ammatillisessa koulutuksessa. Teoksessa Ammatillisen keskiasteen koulunuudistus. Teoriaa ja käytäntöä. Ekola J. (toim.). Jyväskylän yliopiston monistuskeskus. Jyväskylä.

Suomen perustuslaki 17.7.1995/969 § 15.
<http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/1995/19950969> [internet-lähde] [viitattu 5.10.2008] [Tarkistettu 5.5.2009]

Tuohi R. 2000. Miksi nuoren opinnot keskeytyvät? Etelä-Suomen lääninhallituksen selvitys toisen asteen koulutuksen ensimmäisenä opiskeluvuotena keskeyttäneistä: Etelä-Suomen lääninhallitus, Hämeenlinna.

Tynjälä P 1999. Oppiminen tiedon rakentamisena: konstruktivistisen oppimiskäsityksen perusteita. Kustannusosakeyhtiö Tammi. Tammer-Paino Oy. Tampere.

Urasuunnitelma 2008.
http://www.oamk.fi/hakijalle/opas/koulutusohjelmat_fi/sote/index.php?sivu=fysioterapia [internet-lähde] [viitattu 11.11.2008] [Tarkistettu 5.5.2009]

Vanhanen L 2000. Terveysalan opiskelijoiden suuntautuminen hoitamiseen. Hoitotieteen ja terveystieteiden laitoksen julkaisu, Oulun yliopisto. Oulu university press.

Vanhanen-Nuutinen L, Janhonen S, 2005. Mittarit edistävät oppimista. Teoksessa Kohti asiantuntijuutta. Oppiminen ja ammatillinen kasvu sosiaali- ja terveysalalla. Janhonen S & Vanhanen-Nuutinen L (toim.) Dark Oy. Vantaa.

Vehviläinen J 1999. Polun rakentajat. Nuorten sijoittuminen ammatilliseen koulutukseen ja työelämään. Oy Edita Ab. Helsinki. ESR-julkaisu. Työministeriö.

Vikainen I 1974, Motivaation lajit ja koulumenestystaso. Turun yliopiston kasvatustieteen laitoksen julkaisusarja A, 34. Turku.

Vuokila-Oikonen P, Janhonen S, Nikkonen M. 2003. Kertomukset hoitotieteellisen tiedon tuottamisessa: Narratiivinen lähestymistapa. Teoksessa Laadulliset tutkimusmenetelmät hoitotieteessä. Janhonen S, Nikkonen M (toim.) WS Bookwell Oy Juva.

Vuorinen P, Mäkinen R, Valkonen S 2000. Keitä opiskelijoiksi ammattikorkeakouluun? Ammattikorkeakouluun hakeutuminen ja opiskelijavalinnan tulos. Tutkimusselesteita 10. Koulutuksen tutkimuslaitos. Jyväskylän yliopisto. Yliopistopaino.

Vuorinen P, Tuohinen R 1987. Nuoret työn yhteiskunnassa. Kustannusosakeyhtiö Otava. Keuruu.

LIITTEET

3. Nöyrällä asenteella koulutuksen ja ammatin tuomiin haasteisiin

Narratiivi

Marko on 21-vuotias mies, joka harrastaa uintia. Aiemmin hän on uinut kilpaa mutta nyt uinti on harrastuksen omaista. Harrastusta rajoittaa olkapään vamma mutta hän on edelleen kilpailutoiminnassa mukana junioreiden kautta. Vammastaan johtuen hän on ollut potilaana fysioterapiassa ja siitä hänelle on muodostunut mielikuva ammatista. Lukioaikaan Marko päätti hakeutua fysioterapiaa opiskelemaan. Päätöksen taustalla on laajan teoriapohjan saamisen mahdollisuus yhdistettynä ammatissa sovellettavaan liikunnallisuuteen ja ihmisläheisyyteen sekä omaan kokemukseen potilaan. Marko kokee että fysioterapeutin työ on projektia, jossa asiakkaan toimintakykyyn pyritään vaikuttamaan tukemalla ja kannustamalla sekä motivoimalla. Markoa kiinnostaa urheiluvammoihin liittyvä kuntoutus ja ulkomailla työskentely. Laaja teoriapohja yhdistettynä käytännönläheiseen opiskeluun sopii hänen oppimisen tapaansa. Marko kokee että fysioterapeutin ammatissa sosiaalisten taitojen merkitys on suuri, kuten moniammatillinen yhteistyökin. Fysioterapia on hänen mukaansa asiakkaan ja fysioterapeutin välillä tapahtuvaa kanssakäymistä.

ydinepisodit: oma kokemus liikunnasta ja sen vammoista, syntynyt kuva fysioterapeutin työstä, mahdollisuus teorian ja liikunnallisuuden yhdistämisestä työhön

odottamaton elementti: odottamattomaksi elementiksi Markon kohdalla nousee kilpaurheilun, omien vaivojen ja niiden taustan pohtimisen herättämä mielenkiinto fysioterapiaa kohtaan.

4. Vel primus vel cum primis – ensimmäisenä tai ensimmäisten joukossa

Narratiivi

Matti on kilpaurheillut usean vuoden ajan. Kilpaurheilua edelsi eri alojen kokeileminen ja riemu oman lajin löytymisestä. Oman lajin löytymisen ja innostuneen harjoittelun myötä loukkaantumiset ovat tulleet tutuiksi ja siten myös omakohtainen fysioterapeutin vastaanotolla käynti. Liikunta tempaa Mattin usein mukaansa niin täysin, ettei hän huomaa vaurion syntymistä ennen kuin se on tosiasia. Omien kokemustensa kautta hän on miettinyt vaurion syntymisen taustatekijöitä. Jatkuvaa ihmettelyä hänelle aiheuttaa ihmiselimistön monimuotoisuus, erityisesti hermolihasliitosten, motoristen yksiköiden, lihaskäämien, sarkomeerien ja aktiini- ja myosiinifilamenttien monimutkainen toiminta. Kiinnostuneena hän ottanut asiasta enemmän selvää ja lukenut omatoimisesti anatomiaa ja fysiologiaa. Elämässään Matti on ollut tekemisissä kansainvälisyyden kanssa ja pohtii monisanaisesti eri kansallisuuksien paremmuutta toisiinsa. Sairauden Matti kohtasi lähiomaisen sairastumisen kautta ja sivusta omaisen terapiaa seuraten tutustui fysioterapeutin ammattiin. Matti kuvaa sisäistä riemua kun näki omaisena olevan potilaan ojentavan kättään ensimmäistä kertaa viikkoihin, samalla ymmärtäen että potilaan omakohtainen riemu oli varmasti vielä suurempi. Fysioterapeutin ammattia Matti kuvaa raskaaksi sen fyysisyyden ja henkisen kuormituksen vuoksi, mutta näkee suurena tekijänä sisäisen riemun kokemisen merkityksen ammatissa jaksamiselle. Vaikeinta hänelle on ehkä kohdata se tosiasia että kaikki potilaat eivät parane. Ihmisenä Matti kokee olevansa velkaa yhteiskunnalle. Hän on saanut mielestään paljon hyvää yhteiskunnalta ja haluaisi omalla työllään tavallaan maksaa velkaansa takaisin.

ydinepisodit: omakohtainen kokemus sekä potilaana että omaisen fysioterapiaa seuraamalla, henkilökohtainen kiinnostus ihmiselimistön toimintaan, kiinnostus anatomiaan ja fysiologiaan, velka yhteiskunnalle

odottamaton elementti: liikunnan kautta vaurioiden syntyminen ja kokeminen, jotka herättivät mielenkiinnon ottaa selvää anatomiasta ja fysiologiasta enemmän. Näkökulmaa vahvasti omaisen sairastuminen ja hänen terapiansa näkeminen.

5. Fysioterapia tuntuu oikealta ja sopivalta alalta

Narratiivi

Mauri on 18-vuotias mies ja harrastaa jääkiekon pelaamista. Hän kokee että jääkiekko on kehittänyt häntä ihmisenä ja mahdollistanut ryhmässä toimimisen taitojen kehittymisen. Harrastuksen kautta Mauri on ollut monessa luottamustehtävässä mukana ja saanut kokemusta valmennustyöstä. Hän kuvaa itseään innokkaaksi oppijaksi, ahkeraksi ja tunnolliseksi sekä päättäväiseksi opiskelijaksi. Erityisen kiinnostunut hän on anatomiasta, fysiologiasta, terveystieteistä ja liikunnasta. Unelmana Mauri kokee ammatin, jossa hän voi yhdistää ihmisten auttamisen liikuntaan, anatomiaan ja fysiologiaan. Mauri näkee että sosiaali- ja terveysalalla on aina hyvin tärkeää potilaan ymmärtää oma tilansa ja ongelmansa. Hän arvelee työskentelevänsä tulevaisuudessa terveyskeskuksessa, liikuntayhteisössä tai omassa yrityksessä. Mauri kuvaa olevansa jämerä, kohtelias, avoin, asiantunteva ja rehellinen. Hän kertoo hoitavansa annetut tehtävät asiallisesti ja tunnollisesti. Fyysisen ja psyykkisen kunnon hän kuvaa hyväksi. Omiksi taidoikseen Mauri kuvaa järjestelmällisen ja selkeän esitystavan, kyvyn ottaa muiden mielipiteet huomioon mutta tunnistaa heikkoudekseen liian myötäilevyyden. Oppimisen tavakseen hän näkee entiseen kokemukselliseen tietoon uuden opitun tiedon ja taidon liittämisen.

ydinepisodit: liikunnan harrastaminen joka on kehittänyt häntä fyysisesti, kiinnostus anatomiaan ja fysiologiaan sekä terveystieteisiin sekä mahdollisuus yhdistää ne ammatin kanssa, oma luonne on sopiva alalle, halu auttaa toisia ihmisiä

odottamaton elementti: liikunnan harrastamisen kautta herännyt kiinnostus anatomiaan ja fysiologiaan sekä terveystieteisiin.

6. Uskaltauduin yrittämään uudemman kerran

Narratiivi

Leena on 22-vuotias nainen, jolla on aiemmin hankittu ammattitutkinto terveydenhuoltoalalta. Leena harrastaa koirien kanssa lenkkeilyä sekä liikuntana aerobicia ja kuntosalilla harjoittelua. Taustalla on useamman lajin kokeilu. Luonteeltaan Leena kertoo olevansa rauhallinen, avoin ja määrätietoinen. Omiksi vahvuuksiksi Leena kokee työkokemuksensa kautta opitun aikataulussa pysymisen ja paineen alla työskentelyn sekä erilaisten ihmisten kanssa työskentelyn oppimisen. Erilaisissa tilapäisissä työpaikoissa työskentely on avannut Leenan silmät ymmärtämään työn merkityksen ja sen mitä työtä hän haluaa tehdä. Yläasteikäisenä Leena kiinnostui fysioterapeutin ammatista. Koulun opintojenohjaajan tunneilla ammattia oli sivuttu, mikä herätti mielenkiinnon alaan. Lukioaikana hän opiskeli kaikki biologian, psykologian ja liikunnan kurssit sekä otti selvää fysioterapeutin ammatista, mikä lisäsi kiinnostusta. Leena pyrki vuotta aiemmin opiskelemaan fysioterapiaa mutta ei päässyt edes pääsykokeisiin. Hankkimansa tutkinnon avulla hän ”haki vauhtia” uuteen yritykseen. Ammatillisen koulutuksen hankkiminen lisäsi Leenan halua saada tietää lisää ihmisen toiminnasta. Anatomia ja fysiologia sekä liikunta tuntuivat mielenkiintoiselle. Harjoittelujaksot tutustuttivat erilaisiin ympäristöihin, joissa myös fysioterapeutti työskentelee ja hän sai sivusta seurata sitä. Fysioterapeutin ammatti tuli hänelle osin tutuksi. Fysioterapian Leena kuvaa monipuoliseksi työksi. Fysioterapeutti voi työskennellä hyvin monenlaisissa työympäristöissä ja siinä pitää olla kiinnostunut toisesta ihmisestä. Fysioterapeutin ammattiin Leena on tutustunut omaisen loukkaantumisen kautta. Vierestä seuraten ja osallistuen fysioterapeutin ohjaamien harjoitteiden tekemiseen kotona, Leena on saanut kokemusta ammatista. Leena kokee että hänellä on lahjoja jotka sopivat

fysioterapeutin ammattiin. Hän tulee hyvin toimeen ihmisten kanssa, omistaa hyvät vuorovaikutustaidot ja hänellä on kokemusta ihmisten ohjaamisesta.

ydinepisodit: työkokemus ihmisten kanssa työskentelystä, hankittu ammatillinen, terveydenhuoltoalan koulutus on lisännyt mielenkiintoa fysioterapia-alaa kohtaan, lähiomaisen loukkaantumisen kautta tutustuminen fysioterapiaan

odottamaton elementti: Yläasteella opintojenohjaajan tunneilla fysioterapeutin ammattia oli sivuttu, mikä herätti mielenkiinnon alaan.

7. Jos pääsisi työskentelemään urheilun parissa

Narratiivi

Mika on 25-vuotias mies. Kouluaika on mennyt mukavasti ilman suurempia ongelmia. Mika kokee menestyneensä suhteellisen hyvin mikä näkyy mm. yliopistoon pääsyssä. Jostain syystä opinnot yliopistossa eivät tuntuneet omalta, vaikka tiedekuntakin vaihtui välillä. Kilpaurheilu on ollut aina lähellä Mikan sydäntä. Jääkiekko oli suuri osa elämää aina 19-vuotiaaksi asti. Mukaan tuli muita liikuntamuotojen kokeiluja kunnes oikea ala löytyi ja sen myötä kilpaurheilu jatkuu. Mikalla on työkokemusta fyysisestä suoritustyöstä. Hän kuitenkin kokee, ettei halua koko elämänsä tehdä vastaavia fyysisesti raskaita töitä. Urheilun yhdistäminen ammattiin tuntuu mielenkiintoiselle ajatukselle. Mika kertoo päätyneensä hakemaan fysioterapiaa, mutta ei kerro suoraan mitkä tekijät hänet saivat tekemään päätöksen. Elämänarvoikseen Mika kokee terveyden, rehellisyyden ja raittiuden. Hän ei polta tupakkaa, ei juo alkoholia ollenkaan ja pyrkii syömään terveellistä ruokaa. Omakohtaisesti hän kertoo saaneensa kokemusta fysioterapiasta loukkaantumisensa kautta. Urheilu on herättänyt mielenkiinnon ihmiskehoa kohtaan ja omakohtaisten vammojen kokemisen kautta Mika on kiinnostunut hakemaan lisää tietoa vammojen ja oireiden syntytaustasta. Mika kokee että fysioterapeutina hän

haluaisi olla mahdollisimman paljon tekemisissä urheilijoiden kanssa mutta että ihmisten auttaminen saa hänet hyvälle mielelle.

ydinepisodit: entisen koulutuksen sopimattomuus, halu auttaa ihmisiä, kokemus fysioterapiasta potilaana, halu yhdistää harrastus ja työ

odottamaton elementti: opiskelualan soveltumattomaksi kokeminen, liikunnan harrastaminen ja siten fysioterapia-alalle hakeutuminen

8. Päätin ensin keskittyä käytännönläheisempään opiskeluun

Narratiivi

Liisa 19 vuotta, on kevään ylioppilas. Hän harrastaa aerobicia, lumilautailua ja lenkkeilee koiran kanssa. Liisa kokee elävänsä terveellisesti. Hän ei käytä huumeita, eikä polta tupakkaa, alkoholiakin juo hyvin harvoin. Työkokemusta hänellä on asiakaspalvelutyöstä ja fyysisestä suoritustyöstä. Liisa kokee olevansa hyvin määrätietoinen, ahkera ja tavoitteellinen oppija. Itsekurin hän kokee vahvaksi, joskin heikkoudekseen hän kokee liiallisen kriittisyyden. Sosiaali- ja terveysalalle hän kokee soveltuvansa ja omaavansa niitä ominaisuuksia jotka ovat tarpeen. Terveys, toimintakyky ja kestävyys ovat Liisalla erittäin hyvät. Hän omaa pitkäjänteisyyttä, empatiakykyä, kykyä motivoida ihmisiä ja suvaitsevuutta. Maltillisuus, joustavuus ja empatiakyky lisäävät Liisan mielestä hänen mahdollisuuksiaan työskennellä fysioterapeuttina. Liisalla on suuri halu tulla toimeen erilaisten ihmisten kanssa ja pyrkiä auttamaan heitä kykyjensä mukaan. Lukion aikana hänen mielenkiintonsa on herännyt terveystieteitä, taiteita ja monitieteellisyyttä kohtaan. Psykologia, fysiologia, sosiologia ja anatomia sekä yhteiskuntatieteet ovat hänen mielestään sen osa-alueita. Liisa haluaa ensin opiskella käytännönläheisemmän ammatin, mutta jatko-opintojen mahdollisuuskään ei ole suljettu pois.

ydinepisodit: terveet elämäntavat, luonteen sopivuus sosiaali- ja terveysalalle, halu pyrkiä auttamaan ihmisiä.

odottamaton elementti: Lukion aikana hänen mielenkiintonsa on herännyt terveystieteitä, taiteita ja monitieteellisyyttä kohtaan, mikä on johtanut hänet hakeutumaan fysioterapian opintoihin.

9. Liikunnallisuus ja terveelliset elämäntavat ovat tärkeitä arvojeni

Narratiivi

Leea on 21-vuotias käsityksensä mukaan myönteinen, avoin, sosiaalinen, luotettava, vuorovaikutustaitoinen, pitkäjänteinen ja ystävällinen nainen. Hän työskentelee suunnitelmallisesti tavoitteiden saavuttamiseksi ollen järjestelmällinen mutta joustava pohtiessaan ratkaisuvaihtoehtoja ongelmatilanteisiin. Leea kokee että liikunnallisuus ja terveet elämäntavat ovat tärkeä osa hänen arvojaan. Hän kokee haluavansa jakaa arvonsa myös ammatillisesti. Leealla on koulutus kesken yliopistossa. Hän kokee soveltuvansa erinomaisesti sosiaali- ja terveysalan ammattilaiseksi. Hyvä kuuntelemisen taito ja kyky huomioida erilaiset lähtökohdat ihmisillä ovat hänen mielestään ensiarvoisen tärkeitä vuorovaikutustaitoja vaativassa tehtävässä. Työkokemusta Leealla on asiakaspalvelutehtävistä. Hän kokee että tiimityövalmiudet ovat kehittyneet ja auttavat yhdessä hänen luonteenpiirteidensä kanssa sosiaali- ja terveysalalla työskentelyä. Leea harrastaa tai on harrastanut yleisurheilua, uintia, tennistä, tassia, taitoluistelua, lentopallon peluuta, laskettelua, kuntosaliharjoittelua, lumilautailua ja rullaluistelua. Leean lapsuuden perheessä kaikki jäsenet työskentelevät terveydenhuoltoalalla ja siksi jo lapsena Leea mielsi joskus työskentelevänsä sosiaali- ja terveysalalla. Tämä käsitys on vahvistunut yliopisto-opintojen aikana jolloin hän huomasi, ettei opiskeltava ala täytä hänen odotuksiaan. Fysioterapia-alasta hän on kiinnostunut sen monipuolisuuden ja erilaisten mahdollisuuksien takia. Hänellä on halu hakeutua työskentelemään ihmisläheiseen ja terveydellistä hyvinvointia edistävään ammattiin.

ydinepisodit: kokemus opinnoista muulla alalla, perhetaustan merkitys, halu hakeutua ihmisläheiseen ammattiin, aiempien opintojen sopimattomuus

odottamaton elementti: lapsena Leea on kuvitellut työskentelevänsä sosiaali- ja terveysalalla, sillä hänen perheessään kaikki jäsenet työskentelevät sillä alalla. Käsitys vahvistui yliopisto-opintojen aikana.

10. Tavoitteenani on valmistua fysioterapeutiksi vuonna 2012

Narratiivi

”Olen 20-vuotias iloinen ja liikunnallinen.. ” aloittaa Lenita portfolionsa. Hän kokee olevansa myös rauhallinen, sosiaalinen, empaattinen, kärsivällinen ja huumorintajuinen. Liikunta on ollut lähellä hänen sydäntään jo pienestä pitäen. Laskettelu hän on aloittanut alle kouluikäisenä, mutta muutkin lajit ovat tulleet tutuiksi kuten kouluaikainen pesäpallon peluu, aerobic, kuntosaliharjoittelu, taekwondo ja spinning. Työkokemusta hänellä on kaupan alalta ja kouluavustajana toimimisesta. Lenita kokee että työkokemus on kasvattanut hänen tiimitaitojensa määrää, mikä tulevaisuudessa auttaa häntä työskentelemään fysioterapeuttina. Lenita kokee että hänen on helppo oppia. Kuitenkin fysioterapia-alalle hän on hakeutumassa sen käytännönläheisyyden vuoksi. Fysioterapeutin työn hän kokee moniammatilliseksi, itsenäiseksi ja yrittäjähenkiseksi, ammatiksi joka vaatii kykyä markkinoida itseään. Hänen mielestään fysioterapeutin tulee kyetä tulemaan toimeen erilaisten ihmisten kanssa ja omata hyvät keskustelu- ja kuuntelutaidot. Lenita kokee että hän omaa hyvät käden taidot, mistä on apua fysikaalisten hoitojen antamisessa. Vanhempien terveydenhuoltoalalla työskentelystä johtuen Lenita vierasti ensin koko alaa. Viimeisenä lukiovuonna hän sattumalta törmäsi fysioterapia-alan kuvaukseen mikä herätti kiinnostuksen. Tutun aloittama fysioterapian opiskelu tutustutti Lenitan tarkemmin alaan ja tutun innoittamana hän alkoi ottaa selvyyttä alasta. Työn säännönmukaisuus, käsillä tekeminen, liikunnallinen aktiivisuus, auttamishalu ja opettamisen mahdollisuus ohjasivat hänet hakeutumaan koulutukseen. Lenita on hakeutumassa nyt toista kertaa opintoihin. Hän tulevaisuudessa haluaa palata syntymäseudulleen ja mahdollisesti perustaa fysioterapia-alan yrityksen.

ydinepisodit: vanhempien negatiivinen vaikutus sosiaali- ja terveysalalle hakeutumiseen, epätietoisuus omasta alasta, kiinnostuminen fysioterapiasta eri kokemusten kautta

odottamaton elementti: sattumalta fysioterapia-alan kuvaukseen törmääminen ja tutun aloittamat fysioterapiaopinnot ohjasivat hänet tutustumaan alaan

11. Fysioterapeutiksi kouluttautuminen on oikea suunta elämälleni

Narratiivi

Martti on 26-vuotias mies, jolla on ammatillinen koulutus terveydenhuoltoalalta. Työkokemusta hänellä on seitsemän vuoden ajalta, josta kaksi vuotta terveydenhuoltoalalta. Martti käy säännöllisesti kuntosalilla mutta myös jääkiekko, juoksu, pyöräily, uinti, nyrkkeily, hiihtäminen ja eri palloilulajit ovat tulleet tutuiksi. Viikossa hän harrastaa liikuntaa lähes kymmenen tunnin ajan. Oman selkävun kautta fysioterapiaan tutustuminen herätti mielenkiinnon alaa kohtaan. Fysioterapian aikana Martti huomasi fysioterapeutin tietävän paljon ihmisen kehon toiminnasta. Koulutukseen hakeutuminen kuitenkin pelotti aiempien koulukokemusten perustella. Tästä johtuen Martti pyrki toiseen terveydenhuoltoalan koulutukseen, jossa hän ajatteli testaavansa omaa oppimisen ja opiskelun taitoaan. Kokeilu onnistui, joten Martti päätti hakeutua opiskelemaan fysioterapiaa. Hän koki turhauttavaksi sen, ettei pystynyt aiempien ammatillisten opintojensa kautta auttamaan riittävästi ihmisiä. Martti haluaa työltään monipuolisuutta, ja työtehtävien vaihtelevuutta sekä uuden oppimisen vaatimusta. Työnsä ohella Martti on opiskellut avoimessa ammattikorkeakoulussa alaan liittyviä aineita. Hän kokee olevansa pitkäjänteinen, helposti lähestyttävä, huolellinen, tarkka, motivoitunut, itsenäinen, ystävällinen ja asiakaspalveluhenkinen ja että hänen liikunnallisuutensa auttaa fysioterapeutin työstä selviytymisessä.

ydinepisodit: oma kokemus vammasta herätti mielenkiinnon, aiempi koulutus jossa Martti testasi oppimisen mahdollisuuksiaan, motivoituminen alaa kohtaan ja avoimen amk:n opinnot

odottamaton elementti: oman selkäkivun kautta fysioterapiaan tutustuminen herätti mielenkiinnon alaa kohtaan

12. Omista virheistään voi ja pitääkin aina oppia

Narratiivi

Lilli on 32-vuotias nainen. Hänen harrastuksiinsa kuuluvat baletti, moderni- ja jazztanssi, laulaminen ja pianonsoitto. Liikuntaa hän on harrastanut myös laskettelun ja hiihdon parissa sekä lenkkeillen ja kuntosalilla harjoitellen. Lillin lapsuuden perheessä eräs perheenjäsenistä oli fysioterapeutti. Lapsuudessa Lillin leikit sisälsivätkin paljon mollamaijojen jumppauttamista, mistä hän epäilee innostuksen alaan olevan lähtöisin. Lilli on hakenut opiskelemaan fysioterapiaa aiemmin, jolloin hänet hyväksyttiin opiskelemaan, mutta yliopisto-opinnot veivät mukanaan. Valmistuttuaan hän on edelleen kiinnostunut fysioterapeutin ammatista ja siksi on hakeutumassa koulutukseen. Lilli on kiinnostunut terveys- ja hyvinvointiteemoista, joten hän sisällytti edellisiin opintoihinsa terveystieteologiaa ja gerontologiaa. Opintoihin liittyen hän pääsi mukaan projektityöhön, mistä kertyi kokemusta vanhempien ihmisten kanssa toimimisesta. Työkokemusta hänellä on laajasti erilaisista asiakaspalvelutöistä. Lilli näkee itsensä itsenäisenä, ryhmätoimintaan kykenevänä, sosiaalisena, vastuuntuntoisena, empaattisena, huumorintajuisena, palvelualttiina ja neuvottelutaitoisena. Hän pitää ihmisten parissa työskentelystä, erityisesti sosiaali- ja terveysalalla, jossa voi käyttää hyväkseen vuorovaikutustaitoja ja omia sosiaalisia vahvuuksia hyväkseen. Lilli arvostaa ammatin antamia kädentaitoja ja tiedon käytäntöön soveltamisen mahdollisuutta.

ydinepisodit: kodin antama esimerkki lapsuudessa, pääsy fysioterapiakoulutukseen, yliopisto-opinnot, uusi hakeutuminen

odottamaton elementti: valmistuttuaan hän on edelleen kiinnostunut fysioterapeutin ammatista ja siksi on hakeutumassa koulutukseen

13. Ja tietenkin tekemisen tuoma varmuus on tärkeää

Narratiivi

”Yhdeksäntoistavuotias lukion käynyt nuorimies..”, aloittaa Markus tarinansa. Markus on normaalista nelihenkisestä perheestä, jonka nuorin jäsen hän on. Hän ei juo alkoholia, eikä polta tupakkaa. Markuksella on kokemusta fyysisestä työstä vanhempiensa maatilalla, mutta myös liikunnan harrastamiselle on jäänyt aikaa. Markus harrastaa salibandyä, lenkkeilyä, luistelua ja jalkapallon pelaamista. Liikunnan parissa Markus on saanut luottamustehtävien kautta kokemusta ryhmän ohjaamisesta, varsinaisen työkokemuksensa hän on saanut metsän uudistustoiminnan, 4H kerho-ohjaajana ja liikunnan opettajan sijaisena olemisesta. Urheilu on Markuksen pääasiallinen mielenkiinnon kohde. Kuntoutus on tullut tutuksi omien urheiluvammojen kautta. Markus kokee olevansa opiskelijana omistautuva ja henkilönä tulee toimeen erilaisten ihmisten kanssa. Hän on motivoitunut pääsemään opiskelemaan fysioterapiaa ja on jo järjestänyt tuttavien fysioterapiayritykseen harjoittelupaikan itselleen. Hän on miettinyt tosissaan tulevaisuutta sosiaali- ja terveysalalla. Markus näkee itsensä yrittäjänä tulevaisuudessa. Alustavasti hän onkin suunnitellut kaverinsa kanssa yrityksen perustamista, mutta alkuvaiheessa uraa hän haluaisi olla työntekijänä jonkun muun omistamassa yrityksessä, mahdollisesti urheiluseurassa.

ydinepisodit: kokemus fyysisestä kuormituksesta, kokemus vammoista ja sen kautta tutustuminen kuntoutukseen, kiinnostus fysioterapia-alaan

odottamaton elementti: kuntoutus on tullut tutuksi omien urheiluvammojen kautta

14. Isäni sairastuminen vaikutti myös minun elämäni

Narratiivi

Lotta on 20-vuotias nainen, joka harrastaa koirien kanssa liikkumista. Koirat ja perhe ovat hänelle erittäin tärkeitä. Luonnossa liikkuminen sekä koirien kanssa että marjastaen ovat hänelle henkireikä ja rauhoittumisen tapa. Liikuntaa Lotta harrastaa paitsi koirien kanssa lenkkeilemällä myös kuntosalilla ja erilaisilla ryhmäliikuntatunneilla käymällä. Lotta kokee olevansa luonnonläheinen ihminen, ahkera, tunnollinen, avoin, sosiaalinen, luotettava, ihmisläheinen, ahkera, tomera, puhelias, hyvä kuuntelija, rehellinen, halukas auttamaan muita, fyysisesti hyväkuntoinen ja henkisesti tasapainoinen ihminen. Jo pienestä pitäen Lotta on kokenut tarvetta auttaa muita ihmisiä. Ihmisten arjessa selviämisen avustamisen hän kokee hienoksi asiaksi. Lotta kokee että fysioterapeutin työ olisi monipuolista ja vaativaa sekä fyysistä. Tekeminen on tärkeää eikä vain istuminen ja kirjoittaminen ja lisäksi ”Jokaisen päivän tulee olla työssä erilainen”. Fysioterapeutin työ on siitä mukavaa että voi työskennellä eri-ikäisten ja erilaisten ihmisten parissa. Työkokemusta Lotalla on avustajan tehtävistä ja hänellä on ensimmäinen vuosi opintoja takana liiketalouden alalla. Ala ei tunnu omalle, joten hän on vaihtamassa sitä. Motivaatiota fysioterapian koulutuslalle hakemiseen antaa vanhemman aikanaan tapahtunut sairastuminen ja sen eteneminen. Tässä yhteydessä hän samalla on tutustunut fysioterapiaan ja fysioterapeutin työhön. Oma fyysinen kunto, kiinnostus ihmisen kehoon ja sen toimintaan sekä kiinnostus liikuntaa kohtaan ovat työntämässä häntä kohti fysioterapeutin ammattia.

ydinepisodit: entisen opintoalan soveltumattomuus, vanhemman sairastuminen ja terapian seuraaminen sekä fysioterapeutin työhön tutustuminen, kiinnostus kehon toimintaan, halu auttaa muita

odottamaton elementti: vanhemman sairastuminen

15. Minua ei pelota antaa työhön myös palasta itsestäni

Narratiivi

Lahja, 18-vuotias nainen, harrastanut klassista balettia aikoinaan mutta kokeillut urheilulajeja taistelulajeista joogaan. Liikunnan Lahja kokee meditaationa ja irrottautumisena arjesta. Lahja kuvaa itseään tunnolliseksi, käytännönläheiseksi, ihmiskeskeiseksi ja vuorovaikutustaitoiseksi, luovaksi, henkisesti vahvaksi ja kärsivälliseksi. Lahja on kiinnostunut terveydestä kokonaisvaltaisesti. Hän kokee ravitsemusterapeutin ja henkisyyden mielenkiintoa herättäviksi alueiksi, mutta on tällä hetkellä kiinnostunut eniten fysioterapeutin ammatista. Lahja kokee oman kehonsa työkaluksi ja haluaa oppia lisää sen toiminnasta. Opiskelijana hän kokee haluavansa alalle jossa voi opetella elämässä tarvittavia taitoja. Lahja kokee haluavansa olla vuorovaikutuksessa ihmisten kanssa. Hän näkee että balettitaustasta johtuva kehonhallinnan, mielikuvituksen omaamisen ja ideoinnin kykynsä ansiosta hän on soveltuva alalle, eikä häntä pelota antaa työhön palasta itsestään. Tulevaisuudessa häntä pelottaa eniten loukkaantumisen mahdollisuus ja elämäntilanteet, jolloin ei jaksakaan pitää itsestään huolta.

ydinepisodit: liikunnallinen kokemus oman kehon käytöstä, terveydestä kiinnostuneisuus

odottamaton elementti: terveyden kiinnostavuus ja mahdollisuus opetella taitoja, joita tarvitaan elämässä

16. Kuitenkin minulle on selvää, etten halua niin sanotuksi yleisfysioterapeutiksi

Narratiivi

Lyydiällä on ikäänsä nähden vahva kokemus kilpailemisesta ja harrastamisesta liikunnan alalla. Hän on 20-vuotias. Lukiossa Lyydia on painottanut opiskeluaan liikuntaan, kuvataiteisiin, englantiin ja äidinkieleen. Hän on toiminut myyjänä erilaisissa myyntipisteissä, sekä ollut seurakunnalla leiriavustajana rippikouluissa. Hänellä on kokemusta valtuustotyöskentelystä ja erilaisista projekteista siihen liittyen. Opiskelijana Lyydia kokee olevansa valikoiva ja järjestelmällinen. Kiinnostavien asioiden eteen hän tekee paljon työtä, vähemmän kiinnostavat saavat jäädä. Hän kokee oppivansa enemmän luentojen kautta kuin kirjoja lukemalla. Lyydian odotukset fysioterapiakoulutusta kohtaan ovat suuret. Hän odottaa innostuksen syntymistä ja tiedonjonon täyttymistä. Lyydia uskoo olevansa hyvä fysioterapia-alan opiskelija. Pohjaa tälle käsitykselle antaa oma liikunnallinen vahva kokemus ja urheilussa saatu vammojen- sekä ensihoitokokemus. Lyydia on kiinnostunut hankkimaan tietoa enemmän kuin koulutusohjelma sisältää. Lisäopintoja hän aikoo suorittaa liikuntalääketieteessä ja ravitsemusopin alueelta. Lyydia haluaa työskennellä fysioterapeuttina urheilijoiden parissa. ”Yleisfysioterapeutiksi” joka hoitaa ketä tahansa, hän ei ole innostunut suuntautumaan. Tulevaisuuden työssä Lyydia kokee haastavaksi normaalikäsituksestään poikkeavan ihmisen kohtaamisen, mutta uskoo senkin ajan myötä helpottuvan.

ydinepisodit: liikunnan harrastaminen, kokemus vammoista, halu toimia urheilijoiden parissa työkseen

odottamaton elementti: henkilökohtainen kiinnostus valmennusta kohtaan

17. Luulen että sopisin fysioterapeutiksi

Narratiivi

Lauha on 26-vuotias nainen. Hän kokee olevansa rauhallinen, kärsivällinen tullen toimeen hyvin erilaisten ihmisten kanssa. Hän pitää ihmisten kanssa olemisesta ja työskentelystä, joskin sitä hankaloittaa hänen täydellisyyden tavoittelunsa. Lauha käy lenkillä koiran kanssa, harjoittelee kuntosalilla ja käy uimassa. Työkokemusta Lauhalla on lasten ja vanhusten parista. Lauha on opiskellut yliopistossa jo useamman vuoden. Opiskelu on kuitenkin ollut hyvin teoreettista ja mielenkiinto on herännyt käytännönläheisempään ammattiin. Lauha on pohtinut erilaisia hoitoalan ammatteja päätyen fysioterapiaan. Fysioterapeutin työn Lauha kokee monipuoliseksi ihmisten työ- ja toimintakyvyn parantamiseksi ja säilyttämiseksi sekä ihmissuhdetaitoja vaativaksi. Työn vaihtelevuus ja jatkuva vaatimus oppimisesta tekee siitä älyllisesti riittävän haastavaa. Myös opettamisen mahdollisuus on mielenkiintoista. Oppijana Lauha kokee olevansa hyvä. Hän oppii helposti uusia asioita, erityisesti teoreettisia mutta katsoo selviytyvänsä myös käytännönläheisemmistä tapahtumista. Yliopisto-opintonsa Lauha aikoo saattaa loppuun fysioterapiaopintojen ohessa. Motivaation fysioterapiaopintoihin hän kokee korkeaksi, mutta ei osaa määritellä tarkemmin työn aluetta tai kohderyhmää, joka voisi tulevaisuudessa olla mielenkiinnon kohteena.

ydinepisodit: nykyisten opintojen teoreettisuus, kiinnostuminen vaihtelevammasta ja fyysisemmästä työstä

odottamaton elementti: opiskelu yliopistossa on ollut hyvin teoreettista ja mielenkiinto on herännyt fysioterapiaa kohtaan työn vaihtelevuuden ja jatkuvan oppimisen vaatimuksen takia

18. Mietin kauan mikä on oikea ala minulle

Narratiivi

"Ihmisenä olen sosiaalinen ja iloinen persoona, sellainen optimistinen realisti", aloittaa Lilja tarinansa. Hän kokee olevansa pirteä, erilaisuutta ymmärtävä ja ulospäin suuntautunut, aina valmiina auttamaan toisia. Tahto-ihmisenä hän menee läpi vaikka harmaan kiven ja ottaa vastuun teoista ja työstään. Lilja on harrastanut lapsuudessaan karatea, mutta tanssi vei lopulta mielenkiinnon. Nykyisin hän harrastaa kuntosalilla harjoittelua ja cheerleadingia. Lilja kokee olleensa aina hyvä oppilas ja "olleensa kiltisti". Valmis työ on kunnia-asia ja sen saattaminen valmiiksi ajallaan tärkeää. Oppimisen tavaksi hän näkee parhaimmaksi itselleen teorian soveltamisen käytäntöön, oppimisen tekemällä ja kokemalla. Lilja on ollut pitkään kiinnostunut liikunnasta ja kuvataiteista. Yläasteikäisenä hän pohti opintojen aloittamista joko taiteen tai liikunnan alalla. Vanhemmat painostivat häntä aloittamaan lukion. Loppujen lopuksi Lilja suoritti yhdistelmä tutkinnon. Työkokemusta Liljalla on 12-vuotiaasta asti erilaisista töistä. Työ on ollut sekä hoitotyötä, fyysistä puutarhatyötä että asiakaspalvelutyötä. Yläasteen aikana hän meni työelämään tutustumisjaksollaan sairaalaan tutustumaan hoitoapulaisen työhön, mikä herätti mielenkiinnon hoitoalalle. Lilja on kiinnostunut ihmisten lähellä työskentelystä ja haluaa auttaa muita. Liikunnanohjaajana työskentely kuntosalirytyksessä varmisti innon fysioterapiaa kohtaan. Ohjaustyössään Lilja olisi tarvinnut lisätietoa vammojen vaikutuksesta harjoitteluun ja koki ettei kyennyt vastaamaan ohjaustyössään asiakkaiden tarpeisiin. Liljan vanhemmista toinen työskentelee terveydenhuoltoalalla. Sekä hän että alalla olevat ystävät kertoivat enemmän fysioterapeutin työstä. Lukemalla lisää tietoa ammatista Lilja varmistui alan oikeellisuudesta. Suurimpana tekijänä alalle hakeutumisessa Lilja kokee halun auttaa ja ohjata muita ihmisiä. Tätä vahvistaa se että liikunta ja terveys ovat olleet Liljan elämässä aina vahvalla sijalla. Lilja on nyt hakeutumassa toista kertaa fysioterapiaa opiskelemaan ja kokee että motivaatio on entisestään kasvanut. Opintojen päätarkoituksenaan hän kokee valmistumisen personal traineriksi.

ydinepisodit: kiinnostus liikuntaan, liikunnan harrastaminen, työkokemus, halu auttaa ja ohjata muita ihmisiä

odottamaton elementti: työelämäharjoittelu yläasteikäisenä ja mielenkiinnon herääminen

19. Suorittamani opinnot ovat vahvistaneet päätöstäni hakeutua terveydenhuoltoalalle

Narratiivi

Leila on 26-vuotias nainen. Hän on opiskellut yliopistossa itselleen jo akateemisen tutkinnon. Huonon työtilanteen takia Leila on miettinyt uuden ammatin hankkimista. Fysioterapiasta Leila on kiinnostunut tieteenalana ja omakohtaisen liikuntakokemuksen myötä. Säännöllisestä liikunnasta on seurannut positiivisia vaikutuksia fyysisessä ja henkisessä hyvinvoinnissa. Aiemmin Leila lenkkeili ja ui säännöllisesti, nykyisin hän harrastaa kuntosaliharjoittelua. Hänellä on myös kokemusta kahvakuulan käytöstä ja frisbegolfista. Harjoittelu on pakottanut hänet muuttamaan elintapojaan ja hankkimaan tietoa terveydestä. Työkokemusta hänellä on palvelutyöstä ja yliopistotutkintoon liittyvästä alakohtaisesta työstä sekä opettamisesta. Leila on suorittanut avoimessa ammattikorkeakoulussa fysioterapian opintoja ja näin saanut lisätietoa ja tutustunut fysioterapian koulutusohjelmasisältöön. Suoritettujen opintojen Leila kokee vahvistaneen hänen päätöstään hakeutua terveydenhuolto- ja erityisesti fysioterapia-alalle. Hän on huomannut tulevansa toimeen hyvin ihmisten kanssa rauhallisuutensa ja sosiaalisuutensa ansiosta. Fysioterapeutin työn hän näkee moniammatillisen työryhmän osana, jossa yhteistyötaitojen merkitys on suuri. Tulevaisuudessa Leila on kiinnostunut yrittäjyydestä ja työterveyshuollon-, tutkimus- ja asiantuntijatehtävistä.

ydinepisodit: työn saamisen vaikeus edeltävään koulutukseen liittyen, kiinnostus omakohtaisen liikunnan kautta ammattiin ja hakeutuminen alalle

odottamaton elementti: omakohtaisen liikuntakokemuksen ja suoritettujen avoimen amk-opintojen myötä Leila kiinnostui fysioterapiasta.

20. Olen haaveillut jo monta vuotta fysioterapeutin ammatista

Narratiivi

Linnea on 18-vuotias nainen. Hän on ollut jo monta vuotta kiinnostunut fysioterapeutin ammatista. Kiinnostuksen on herättänyt yhdeksännellä luokalla pääsy fysioterapeutin työtä seuraamaan työelämään tutustumisjaksolla. Linnea kokee että hänestä tulisi hyvä fysioterapeutti. Hän on luonteeltaan empaattinen, helposti lähestyttävä ja ahkera sekä hänellä on halu kehittyä ja oppia uutta. Kouluaikana hän on ollut kiinnostunut biologiasta, kemiasta ja fysiikasta. Häntä kiinnostaa ongelmanratkaisu ja tutkiminen, joten hän kokee olevansa myös sovelias bioanalyytikon ammattiin. Koska oppiminen on helppoa hänelle käytäntöön soveltaen, ammattikorkeakoulu harjoitteluineen on sovelias paikka opiskella. Linnea kokee olevansa motivoitunut opiskelija koska hän nauttii uuden oppimisesta ja sen käytäntöön soveltamisesta. Liikuntana Linnea harrastaa joukkuevoimistelua. Harjoittelun ja vaurioiden myötä fysioterapiassa käyminen on tullut tutuksi. Oman harjoittelun myötä nousi tarve tietää enemmän kehon toiminnasta ja ymmärtää sitä. Aktiiviuran lopettaneena Linnea kuitenkin on mukana voimistelussa valmentaan nuoria. Tässä valmennustyössä Linnea kokee fysioterapiaopinnoista myös olevan hyötyä.

ydinepisodit: joukkuevoimistelutausta, valmennustyö, omakohtainen kokemus vammoista ja fysioterapiasta, kokemus fysioterapeutin työstä seuraten, harrastuksen ja työn yhdistäminen

odottamaton elementti: Kiinnostuksen on herättänyt yhdeksännellä luokalla fysioterapeutin työn seuraaminen

21. Fysioterapeutin työssä olisi hienointa varmasti seurata yhdessä kuntoutujan kanssa hänen edistymistään

Narratiivi

Lara on työskennellyt siivojana, myyjänä, hänellä on kokemusta projektityöstä ja jumpan ohjaamisesta. Jo lukioaikana hän kiinnostui fysioterapeutin ammatista, kun suunnitteli ja ohjasi jumppia. Tietoa hakiessaan hän huomasi kuinka vähän hän tietää ja pelkäsi saavansa vaurioita aikaiseksi ohjauksellaan. Siivoojana työskennellessään hän allergisoitui pölylle ja ymmärsi tätä kautta hyvän työympäristön merkityksen työn tekemiselle. Siivoojana toimiessaan hän sai seurata sivusta fysioterapeuttien työskentelyä, mikä vahvisti omaa halua tulla fysioterapeutiksi. Laran mielestään fysioterapeutin työ on erilaisten ihmisten kanssa työskentelyä ja yhteistyötä eri tahojen kanssa. Lara kokee olevansa hieman ujo, mutta hänestä olisi ihanaa auttaa ihmisiä jollain tavalla. Hienoimmaksi asiaksi hän kokee ammatissa mahdollisuuden seurata yhdessä kuntoutujan kanssa hänen edistymistään ja huomata positiivinen muutos hänen liikkumis- tai toimintakyvyssään. Lara kokee ammatin valintaan liittyen positiiviseksi piirteeksi sen, ettei hänellä ole vammoja tai sairauksia, jotka estäisivät häntä työskentelemästä fysioterapeuttina. Lara on kiinnostunut sekä yrittäjyydestä että toisen alaisena työskentelystä.

ydinepisodit: kokemus jumppien ohjaamisesta ja riittämättömyyden kokeminen tiedollisesti, työn kautta tutustuminen fysioterapeutin ammattiin ja sivusta seuraaminen,

odottamaton elementti: jo lukioaikana hän kiinnostui fysioterapeutin ammatista, kun suunnitteli ja ohjasi jumppia

22. Fysioterapeutin työ koskettaa kaikkia ikäryhmiä ja sosioekonomisia verkostoja

Narratiivi

Laina opiskelee yliopistossa ensimmäistä vuottaan. Hakiessaan hän ei ollut varma mille alalle haluaa, mutta nauttii koulutuksesta jossa teoria ja käytäntö nivoutuvat toisiinsa. Ensimmäisen opintovuoden aikana Laina on vakuuttunut, etteivät yliopisto-opinnot ole häntä varten. Laina liikkuu säännöllisesti ja noudattaa terveellisiä elämäntapoja. Hän lenkkeilee ja pelaa pallopelejä kavereiden kanssa. Kiinteät perhesiteet vanhempiin ja sisaruksiin ovat olleet voimavarana elämässä. Vanhempien liikunnallisen elämäntavan suosimisen Laina katsoo olleen hänen liikunnallisen kiinnostuksensa takana. Vanhemmat ovat kannustaneet Lainaa opiskelemaan, mutta Laina on saanut vapaasti päättää oman alansa. Kouluaikana Laina oli kiinnostunut matematiikasta, biologiasta liikunnasta ja kokee niiden ja teoreettisen suuntautumisen olevan hyödyksi myös sosiaali- ja terveysalalla. Fysioterapeutin työssä Lainaa kiinnostavat jatkokoulutusmahdollisuudet ja monipuolisuus. Elinikäisen oppimisen mahdollisuus tulee esille fysioterapeutin työn jatkuvassa vaatimuksessa osaamisen ylläpitämiseksi. Luoteeltaan Laina on yhteistyötaiteinen. Laina näkee fysioterapeutin työn olevan yrittäjänä toimimista, eikä mainitse muita aloja joissa hän voisi työskennellä. Fysioterapeutin työn Laina näkee tulevaisuuden ammattina yleisen pahoinvoinnin lisääntymisen ja epäterveiden elämäntapojen ihmiselle aiheuttamien vaikutusten syntymisen hoitamisessa.

ydinepisodit: opintojen sopimattomuus, liikkuminen ja terveelliset elämäntavat sekä herännyt kiinnostus fysioterapiaan

odottamaton elementti: kiinnostuminen kouluaikana matematiikasta, biologiasta ja liikunnasta sekä teorian tiedon soveltamisen mahdollisuus sosiaali- ja terveysalalla
kiinnosti

23. Toivon todella saavani täältä opiskelupaikan

Narratiivi

Liisi on 18-vuotias kevään ylioppilas. Liisi on luonteeltaan iloinen, reipas, ahkera, sosiaalinen ja tunnollinen. Hän kokee että uusien asioiden oppiminen on haasteellista ja mielenkiintoista. Liisi kokee olevansa vastuuntuntoinen ja tulevansa ihmisten kanssa hyvin toimeen ja haluaa olla mukana auttamassa ihmisiä. Hän on harrastanut yleisurheilua lapsesta saakka kilpaurheilutasolla. Työkokemusta Liisillä on teknologia-alalta, lisäksi hän on vetänyt yleisurheilukoulua sekä juoksukoulua nuorille. Luokanopettajan sijaisuutta hän on tehnyt jonkin verran. Sosiaali- ja terveysalan Liisi kertoo kiinnostavan sen haasteellisuuden takia. Oman liikunnan harrastuksen hän kertoo lisänneen kiinnostusta nimenomaan fysioterapiaa kohtaan. Lukioaikana Liisi on päässyt käymään fysioterapiassa myös asiakkaana ja siten tutustunut ammattiin, mistä oli herännyt kiinnostus. Myös nuorempien sisarusten fysioterapian näkeminen on ollut kiinnostavaa. Mahdollisuus erikoistua kiinnostaa. Alana Liisi kokee mielenkiintoisimmaksi lapset, nuoret ja urheilijat ja haluaisikin erikoistua urheilufysioterapiaan.

ydinepisodit: liikuntaharrastus, kokemus fysioterapiasta sekä omakohtaisesti että sisarusten kautta

odottamaton elementti: fysioterapiassa käynti asiakkaana, mistä oli herännyt kiinnostus

24. Kouluttautumalla fysioterapian asiantuntijaksi haluan vaalia arvokasta ammattia

Narratiivi

Lea on 19-vuotias nainen, joka kuntonyrkkeillen, lenkkeillen ja uiden ylläpitää kuntoaan. Matkustaminen, vieraisiin kieliin ja kulttuuriin tutustuminen ja musiikin harrastaminen soittaen ja laulaen on hänen sydäntään lähellä. Työkokemusta hänellä on lähinnä kesien ajalta myyntityöstä, lapsen hoidosta ja mansikanpoiminnasta. Käytännönläheinen opiskelu on hänen mielestään hänelle sopiva tapa oppia. Luonteeltaan Lea on pitkäjänteinen, hän on fyysisesti terve ja kunto hänellä on hyvä. Ystävällisyys, erilaisten ihmisten kanssa toimeen tuleminen ja vaikeuksiin suhtautuminen haasteina ovat hänen mielestään fysioterapiassa tarvittavia taitoja ja ne taidot hänellä on. Lea on kiinnostunut sosiaali- ja terveystieteiden ammattialoista. Omasta mielestään hän sopii hyvin ko. alalle, lähinnä siksi että fysioterapian koulutusohjelma sisältää asioita joista hän on kiinnostunut ja kiinnostuksen synnyttämä motivaatio on opiskelun etenemisen kannalta Lean mielestä tärkeää. Sopivuutta alalle lisää se, että hän hoitaa itseään säännöllisellä liikkumisella ja oikeanlaisella ruokavaliolla. Fysioterapeutti Lean käsityksen mukaan edistää työssään ja auttaa ihmistä säilyttämään psyykkistä ja fyysistä terveyttään, kuten myös liikkumis- ja toimintakykyä.

ydinepisodit: liikunnan harrastaminen, käytännönläheisen oppimisen kaipaaminen, luonteen sopivuus alalle, kiinnostus alaa kohtaan, käsitys ammatista

odottamaton elementti: fysioterapeutin ammatista kiinnostuminen, sillä fysioterapian koulutusohjelma sisältää asioita joista hän on kiinnostunut